Sateenkaariperheet ry

Toimintasuunnitelma 2026

Hallituksen esitys syyskokoukselle 15.11.2025

1. Johdanto 3

2. Vaikuttamistyö 5

2.1. Perhepoliittiset tavoitteet 5
2.2. Lainsäädäntöön ja rakenteisiin kohdistuva vaikuttamistyö 6
2.3. Palvelujärjestelmään vaikuttaminen 9
Ammatillisen työn ja organisaatioiden kehittäminen 9
Koulutukset ammattilaisille + messut 9
Koulutusmateriaalit ammattilaisille 10

3. Neuvonta ja valmennus 10

3.1. Neuvonta- ja tukimateriaalit perheille ja perhettä suunnitteleville 10
3.2. Neuvontapalvelu 11
3.3. Perhevalmennus 11
3.4. Kumppanuusvanhempien ennakkovalmennus 12
3.5. Lapsiperheellistymisen ABC -tilaisuudet 12

4. Vertais- ja vapaaehtoistoiminta 13

4.1. Vertaistoimintaa eri kohderyhmille 13
4.2. Leirimuotoinen vertaistoiminta 14
4.3. Paikallinen vertaistoiminta 15
Kulttuurinen ja yhteisöllinen toiminta 17
4.4. Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen 18
Kehittämispäivät / -tapaamiset paikallistiimeille 19

5. Viestintä, järjestöllinen kehittäminen ja hallinto 20

5.1. Viestintä 20
5.2. Sateenkaariperheitä ja perhettä suunnittelevia koskevan tiedon kerääminen 22
5.3. Jäsenpalvelujen kehittäminen 22
5.4. Hyvä hallinto varmistaa toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden 23

LIITE 1: Lapsiperhetyön paikallistiimien toimintasuunnitelma 25

LIITE 2: Sateenkaari-ihmisten perhesuhdekeskuksen toimintasuunnitelma 32

Hallinto, kehittäminen ja viestintä 32
Ammatillinen, psykososiaalinen tuki 33
Vertaistoiminta 33
Muu neuvonnallinen toiminta ja materiaalit 34
Vapaaehtoistoiminta 34
Ammattilaisten koulutus ja palveluiden kehittäminen 35
Yhteistyö sateenkaarijärjestöjen kanssa 36

LIITE 3: Monimuotoiset perheet -verkoston toimintasuunnitelma 37

1. Johdanto

Sateenkaariperheet ry on lastensuojelu- ja perhejärjestö, joka tekee työtä sateenkaariperheiden ja perhettä suunnittelevien hyvinvoinnin, mahdollisuuksien ja oikeuksien edistämiseksi. Yhdistys on sukupuolivähemmistöjen ja seksuaalivähemmistöjen yhteinen järjestö.

Visiomme 2030 mukaisesti tavoittelemme oikeudenmukaista yhteiskuntaa, jossa:

- Jokaisella lapsella on oikeus kaikkiin vanhempiinsa
- Jokaisella perheellä on oikeus yhteiskunnan ja yhteisön tukeen
- Jokaisella yksilöllä on oikeus unelmoida lapsiperheellistymisestä, yhdenvertaiset mahdollisuudet yrittää, ja tulla lohdutetuksi, jos perhetoive ei toteudu

Visiomme voi toteutua yhteiskunnassa, jota leimaavat *turvallisuus, ilo ja ylpeys.*

Yhdistyksen tehtävänä on toimia sateenkaariperheiden lasten, vanhempien ja perhettä suunnittelevien kontaktifoorumina, tukiryhmänä, oikeuksien puolustajana, palveluiden kehittäjänä, tiedontuottajana ja -välittäjänä sekä edunvalvojana. Tavoitteena on edistää perheiden moninaisuuden huomioimista yhteiskunnassa, lisätä tietoisuutta sateenkaariperheistä, kehittää lainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää tukemaan sateenkaariperheitä heidän kasvatustehtävässään sekä tarjota sateenkaariperheissä eläville heidän tarvitsemiaan tukipalveluita.

Sateenkaariperheet ry kuuluu jäsenenä Lastensuojelun Keskusliittoon, Setaan, Väestöliittoon, Sosteen, Nelfaan (Network of European LGBT Families Association), IFED (International Family Equality Day), Transgender Europeen, Ilgaan (International LGBTI Association) ja työnantajajärjestöön Hyvinvointiala HALI ry.

Vuosi 2026

Vuoden 2026 toimintasuunnitelmaa ohjaa strategia 2030. Strategian mukaan strategiakaudella vuoteen 2030 saakka painotetaan vaikuttamistyötä, tiedontuottamista ja lapsiperheellistymismahdollisuuksista kertomista sateenkaari-ihmisille.

Vuoden 2026 vaikuttamistyötä priorisoi perhepoliittiset tavoitteet 2026–2029, jotka vahvistetaan alkuvuodesta 2026, sekä hallitusohjelmatavoitteet 2027, jotka vahvistettiin jo 2025. Ykköstavoite on oikeudellinen vanhemmuus useammalle kuin kahdelle. Viestinnän kehittämisen painopiste vuonna 2026 on varain- ja jäsenhankintaviestintä.

Vuonna 2026 ei käynnistetä uusia hankkeita. Jatketaan Sateenkaari-ihmisten perhesuhdekeskuksen toiminnan järjestämistä ja Monimuotoiset perheet -verkoston hallinnointia.

Toiminnan yhdenvertaisuuden kehittämisessä jatketaan turvallisemman tilan ja muiden yhdenvertaisuutta edistävien toimien vakiinnuttamista järjestön työssä. Vuoden 2026 aikana päivitetään toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Yhdenvertaisuuden edistämisessä painotuksena on edelleen sukupuolen moninaisuus, mutta muita teemoja tuodaan rinnalle. Monikielisyyttä lisätään hiljalleen. Saavutettavuuden parantamista edistää ennen kaikkea verkkosivujen kokonaisuudistus, joka viimeistellään vuonna 2026.

Teemana 2026–2027 on ”Aika aktivoitua”

Teeman valitsemisen tarkoituksena on kiinnittää erityistä huomiota johonkin tiettyyn teemaan kerrallaan. Vuosien 2026–2027 teemana on ”Aika aktivoitua”. Tarkoituksena on muokata yhdistyksen toimintaa vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin, jotka vaarantavat toiminnan perusteita. Näitä toimintaympäristön muutoksia ovat ennen kaikkea rahoitusleikkaukset ja konservatiivisen yhteiskunnallisen ilmapiirin voimistuminen. Haasteisiin pyritään vastaamaan kutsumalla jäsenistöä, kohderyhmää ja liittolaisia tulemaan yhteen ja aktivoitumaan. Yhteen hiileen puhaltamalla voimme varmistaa yhdistyksen työn jatkumisen, yhteisöllisyyden ja myös yhdessä tekemisen ilon! Yhdessä voimme voimaantua ja kasvattaa resilienssiämme tuulisina aikoina.

Toimenpiteet 2026:

- Kutsutaan tehostetusti eri toimijoita mukaan säilyttämään yhdistyksen toimintaa:
  - vapaaehtoisia tarvitaan lisää rahoituksen vähetessä ja tarpeen jatkuvasti kasvaessa
  - tapahtumiin ja palveluihin lisää osallistujia näyttämään tarve rahoittajalle
  - yhdistykselle lisää jäseniä ja tukijäseniä (tuo sekä rahaa että vaikuttavuutta)
  - lahjoittajien rekrytointi kohderyhmästä ja sateenkaari-ihmisistä, mutta myös heidän läheisistään ja liittolaisista
- Vapaaehtoistyön kehittämispäivien teemana ovat jäsen- ja varainhankinta, antigender-liikehdintä ja oma jaksaminen / resilienssi.
- Viestinnän painopisteenä on varainhankintaviestintä ja jäsenhankintaviestintä. Kehitetään myös kriisiviestinnän suunnitelmia ja käytäntöjä. Miten puuttua vihapuheeseen?
- Sopeutetaan toimintoja mahdollisten rahoitusleikkausten jäljiltä
- Selvitetään uusia rahoituslähteitä
- Pohditaan toiminnan turvallisuuden edistämisen keinoja
- Järjestetään iso yhteen tuleminen Helsinki Priden yhteydessä sisältäen yhteisen blokin kulkueessa ja esittelypisteen puistojuhlassa, jossa tuodaan esiin vuositeemaa. Jäsenhankintaa tehdään myös tässä yhteydessä. Tarjotaan tietoja myös muiden paikkakuntien toiminnasta.
- Pohditaan, miten kv. sateenkaariperhepäivää hyödynnetään mukaan kutsumiseen, valtakunnallinen koordinointi ja viestintä.

Sateenkaariperheet ry:n toimintojen kokonaisuus

Yhdistyksen varsinainen oma toiminta kohdistuu sateenkaari-ihmisten lapsiperheisiin ja lapsiperheellistymiseen.

Yhdistys hallinnoi myös kahta erillisyksikköä, joiden kohderyhmät ovat yhdistyksen peruskohderyhmää laajemmat. Erillisyksiköiden toimintaa järjestetään yhteistyössä yhteistyöverkostojemme kanssa.

Sateenkaari-ihmisten perhesuhdekeskuksen kohderyhmänä ovat kaikki sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä, ei vain lapsiperheelliset ja sitä suunnittelevat. Tavoitteena on lisätä hyvinvointia sateenkaari-ihmisten itse määrittelemiin perhe-, rakkaus- ja läheissuhteisiin. Perhesuhdekeskuksen työtä tehdään yhteistyössä muiden sateenkaarijärjestöjen kanssa. Perhesuhdekeskuksen toimintasuunnitelma liitteenä 2.

Monimuotoiset perheet -verkoston toiminnan keskiössä on perheiden monimuotoisuus laajasti kaikissa eri muodoissaan. Verkoston oma toimintasuunnitelma on tämän toimintasuunnitelman liitteenä 3.

2. Vaikuttamistyö

Vaikuttamistyössä pyritään edistämään sateenkaariperheiden lasten ja vanhempien oikeuksia ja hyvinvointia mahdollisimman laajasti, sekä parantamaan sateenkaari-ihmisten lapsiperheellistymismahdollisuuksia. Vaikuttamistyö on jatkuvan kehittämisen ja oppimisen aluetta. Vaikuttamistyö ja edunvalvonta on strategiassa 2030 tunnistettu yhdistyksen tärkeimmäksi tehtäväksi ja sen kehittämiseen panostetaan erityisesti strategiakauden ajan.

Visiomme oikeudenmukaisesta yhteiskunnasta (ks luku 1) edellyttää seuraavien **strategisten tavoitteiden** edistämistä:

- Suomalainen lainsäädäntö huomioi sateenkaariperheet yhdenvertaisesti oikeuksissa, velvollisuuksissa ja etuuksissa
- Suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri arvostavat kunkin perheen yksilöllistä perhe-elämää ja kaikkien toiveita lapsiperheellistymisestä
- Tosiasialliset perhesuhteet huomioidaan täysimääräisesti lainsäädännössä ja palvelujärjestelmässä
- Lainsäätäjä huomioi perheiden moninaisuuden aina uutta lakia säätäessään
- Jokaisen lapsen kasvua, perheen vanhemmuutta, vanhempien rakkaussuhteita ja perheen läheissuhteita tuetaan
- Tahattomasta lapsettomuudesta kärsiville tarjotaan mahdollisuuksia, tukea ja lohtua
- Lapsen oikeutta kaikkiin vanhempiinsa turvataan oikeudellisin ratkaisuin
- Työn ja perheen yhteensovittaminen ja hyvä arki on mahdollista myös sateenkaariperheille erilaisissa perhetilanteissa
- Julkisessa keskustelussa sateenkaariperheistä puhutaan asiallisesti
- Suomi on hyvä maa lapsiperheellistyä kaikille maassa asuville sateenkaari-ihmisille
- Sateenkaariperheet voivat liikkua vapaasti Euroopassa ja maailmalla
- Valtiovallalla on pitkäaikaista tutkimustietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja tarpeista
- Sateenkaariperheiden hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta seurataan ja edistetään koordinoidusti valtiovallan toimesta osana jatkuvaa ja hyvin resursoitua valtion seksuaali- ja sukupuolivähemmistöpolitiikkaa

2.1. Perhepoliittiset tavoitteet

Yhdistyksen kevätkokous 2022 asetti yhdistykselle seuraavat perhepoliittiset tavoitteet. Tavoitteet perustuvat yhdistyksen strategiaan ja painopistealueeksi asetettiin useamman kuin kahden vanhemman sateenkaariperheet. Alla mainitut tavoitteet on eritelty tarkemmin ohjelmassa, joka löytyy yhdistyksen nettisivuilta. Perhepoliittiset tavoitteet tullaan päivittämään alkuvuodesta 2026. Tekstiä tullaan päivittämään, mutta itse tavoitteet pysyvät samoina, koska Orpon hallitus ei ole edistänyt sateenkaarioikeuksia millään tavalla.

Vanhemmuuden oikeudellinen vahvistaminen suojaa lapsen oikeutta kaikkiin vanhempiinsa

1. Lapselle tulee voida vahvistaa useampia kuin kaksi oikeudellista vanhempaa
2. Oikeudellinen vanhemmuus vahvistettava vanhempien sopimuksen perusteella
3. Vanhemmuus voitava vahvistaa perheen sisäisellä adoptiolla myös avioliiton ulkopuolella
4. Vanhemmuus tulee merkitä väestötietojärjestelmään sukupuolittamatta vanhemmuutena
5. Sateenkaariperheiden lapsen huollon ja tapaamisoikeuksien täysimääräiseksi turvaamiseksi lapsenhuoltolakia on päivitettävä

Sateenkaari-ihmisillä on yhdenvertaisia mahdollisuuksia perustaa lapsiperhe

6. Sukupuolivähemmistöjen hedelmällisyyttä ja perheellistymismahdollisuuksia on suojattava
7. Sijaissynnytysjärjestelyt on turvattava yhdenvertaisella, kotimaisella säätelyllä
8. Hedelmöityshoitojen aito yhdenvertaisuus ja resurssit on varmistettava
9. Adoptioyhteistyötä on etsittävä kv-toimijoiden kanssa, jotka sijoittavat lapsia sateenkaariperheisiin
10. Lastensuojelun kehitettävä ja edistettävä perhehoitoa sateenkaariperheissä

Sateenkaariperheiden lapsia ja vanhemmuutta tuetaan palveluissa ja sosiaaliturvassa

11. Lasten arkea kahdessa tai useammassa kodissa asuen on tuettava
12. Perhevapaita on korjattava tuoreeltaan, jotta perhevapaat tukisivat lapsen hoivaa kaikenlaisissa sateenkaariperheissä
13. Elatuslain ja elatustukilain uudistuksessa huomioitava perheiden moninaisuus, tosiasialliset perhesuhteet ja useamman kuin kahden vanhemman perheet
14. Perheenjäsenen kuoleman taloudellisia vaikutuksia on lievennettävä perhetilanteissa, joissa (kaikkia) perhesuhteita ei ole oikeudellisesti vahvistettu
15. Myös sateenkaari-ihmisiä on tuettava tahattomassa lapsettomuudessa
16. Työnantajien tuettava työn ja perheen yhteensovittamista myös sateenkaariperheissä
17. Perhepalveluiden on kohdattava kaikenlaiset sateenkaariperheet asiallisesti ja riittävään tietoon ja osaamiseen nojautuen
18. Opetussuunnitelmien ja oppimateriaalien sisällettävä tietoa perheiden moninaisuudesta

Sateenkaariperheet saavat turvaa Suomesta ja voivat liikkua vapaasti valtiosta toiseen

19. Sateenkaariperheiden vapaa liikkuvuus ja perhesuhteiden yhteinen tunnustaminen varmistettava Euroopan Unionin lainsäädännössä
20. Maahanmuutto- ja pakolaiskysymyksissä sateenkaariperheet huomioitava perheenä heidän oikeudellisista perhesuhteistaan riippumatta

Sateenkaaripolitiikkaa tehdään suunnitelmallisesti ja hyvin resursoidusti

21. Valtionhallinnon on luotava sateenkaaripoliittinen toimintaohjelma seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen yhdenvertaisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi
22. Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdenvertaisuussuunnitelmien ja lapsistrategioiden huomioitava sateenkaariperheet kattavasti

2.2. Lainsäädäntöön ja rakenteisiin kohdistuva vaikuttamistyö

Vuonna 2026 vaikuttamistyötä priorisoi perhepoliittiset tavoitteet 2022–2025, joiden painopisteenä on useamman kuin kahden vanhemman perheet, ja hallitusohjelmatavoitteet 2025. Vaikuttamistyötä haastaa hallitusohjelma, jossa ei ole mitään yhdistyksen tavoitteista. Vaikuttamistyössä keskitytäänkin jo täysin hallitusohjelmavaikuttamiseen.

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Luodaan perhepoliittisen tavoiteohjelman vuosittainen toteuttamissuunnitelma
- Haasteellisen hallitusohjelman aikana keskitytään:
    - hallitusohjelmavaikuttamiseen 2027
    - lakihankkeiden sijaan muuhun käynnissä olevaan normityöskentelyyn (esimerkiksi hedelmöityshoitosuositus)
    - torjumaan lainsäädäntöön mahdollisesti tulevia heikennyksiä (seuraamalla aktiivisesti hallituksen esitysten vaikutuksia sateenkaarioikeuksiin)
    - nostamaan uusia asioita julkiseen keskusteluun
    - vaikuttamaan palvelujärjestelmän osaamisen edistämiseen
    - tavoitteidemme syöttämiseen kansalaisaktivisteille

    - strategiseen verkostoitumiseen
- Perhepoliittiset tavoitteet 2026–2029 ja hallitusohjelmavaikuttaminen
    - päivitetään yhdistyksen perhepoliittinen tavoiteohjelma eduskuntavaaleihin 2027 valmistautumiseksi
    - tehdään kysely sijaissynnytyskannoista ja useamman kuin kahden oikeudellisen vanhemman mahdollisuudesta puoluesihteereille tammikuussa
    - jatketaan vuonna 2025 asetettujen hallitusohjelmatavoitteiden 2027 viemistä puolueiden ja niiden mahdollisten hallitusohjelmaneuvottelijoiden tietoisuuteen
    - edistetään puoluekokousaloitteita kesän 2026 puoluekokouksissa (teemoina ainakin useampi oikeudellinen vanhempia ja sijaissynnytys, mahdollisesti myös hedelmöityslakiuudistus)
- Seurataan adoptiolain mahdollisen uudistuksen edistymistä, vaikutetaan kumppanien, virkahenkilöiden sekä lausuntojen kautta.
- Useamman kuin kahden vanhemman perheet
    - Luodaan julkista ja poliittista tietoisuutta siitä, että joillain lapsilla on kahta useampia vanhempia
    - Tuotetaan lapsi- ja perhetoimijoille lisätietoa siitä, miksi on lapsen edun mukaista, että hänen kaikki vanhemmuussuhteensa vahvistetaan.
    - Edistetään puoluekokousaloitteita teemasta
    - Luodaan taustapaperi ammattilaisille ja virkahenkilöille, jossa avataan ilmöitä, tarpeita ja ratkaisumalleja. Tehdään konkreettisia esityksiä, miten säätelyyn liittyviä haasteita voidaan ratkaista esimerkiksi sosiaaliturvan, huoltoratkaisujen ja perintökysymysten osalta. Jatketaan tältä osin VN-teas-hankkeen työtä.
- Trans-, muun- ja intersukupuolisten vanhemmuus:
    - Neuvotellaan hedelmöityshoitoklinikoiden ja transpolien kanssa hedelmöityshoitojen (mukaan lukien omien sukusolujen säilytys) saatavuudesta sekä riittävästä hedelmällisyysneuvonnasta
    - Jos Palko uudistaa sukupuolenkorjaushoitoihin liittyvää suositusta, huolehditaan, että siinä otetaan huomioon myös seksuaaliterveyteen ja -oikeuksiin liittyvät tarpeet.
- Sijaissynnytyslaki:
    - Sijaissynnytysvaikuttamistyötä tehdään yhteistyössä kumppanien kanssa. Sateenkaariperheet ry on koordinoinut yhteistyöverkoston toimintaa.
    - Yhteistyökumppanien kanssa tehty loppuvuodesta 2024 uusi vaikuttamissuunnitelma, miten edistää sijaissynnytyslain mukaan ottamista seuraavaan hallitusohjelmaan
    - Tuodaan teemaa poliittisen ja julkiseen keskusteluun eri tavoin.
    - Edistetään puoluekokousaloitteita teemasta
- Yhdenvertaiset hedelmöityshoidot:
    - Seurataan Palkon työtä hedelmöityshoitosuosituksen tekemiseksi, ja osallistutaan kuulemisiin ja lausutaan tuotoksista. Vuonna 2026 pitäisi tulla lausunnolle suositukset ei-lääketieteellisistä hoitoindikaatioista
    - Yhdessä kumppanien kanssa luodaan poliittista painetta uudistaa myös hedelmöityshoitolaki seuraavalla hallituskaudella. Edistetään mahdollisesti puoluekokousaloitteita teemasta.
    - Vaikutetaan myös suoraan, että julkisista hoidoista poistuisivat kohtuuttomat vaatimukset esimerkiksi seurustelemattomuudesta. Julkiset palvelut pitää saada käyttöön myös kumppanuusvanhemmuustilanteissa.
    - Tuetaan julkisten klinikoiden lahjasolupankkien lahjoittajarekrytointia.
- Antigender-liikehdintä
    - Pidetään silmällä kehitystä
    - Osallistutaan antigender-liikehdinnän vastaiseen verkostoon
    - koulutetaan omia vapaaehtoisiakin teemasta

Kansainvälinen vaikuttamistyö

Yhdistys toimii kansainvälisesti, yhteistyökumppaneilta oppien ja muita solidaarisesti tukien. Jaamme hyviä käytäntöjämme, hyödynnämme ulkomaisia esimerkkejä ja yhdessä kumppaniemme kanssa ajamme yhteisiä tavoitteita sekä Euroopan Unionissa että globaalisti.

Sateenkaariperheiden osalta suurin kansainvälistymiseen liittyvä haaste on se, että perheenjäsenten väliset juridiset suhteet saattavat menettää merkityksen, kun perhe siirtyy maasta toiseen. Toinen merkittävä näkökulma ovat sateenkaariperheellisten pakolaisten oikeudet.

Yhdistyksen merkittävimpiä kansainvälisen vaikuttamistyön kumppaneita ovat eurooppalaisten sateenkaariperhejärjestöjen kattojärjestö **Nelfa**, kansainvälisen sateenkaariperhepäivän järjestö **IFED**, maailman hlbti-järjestöjen kattojärjestö **ILGA** ja ennen kaikkea sen eurooppalainen osasto **ILGA-Eurooppa**, **TransgenderEurope,** kansalliset sateenkaariperhejärjestöt eri maissa, europarlamentaarikkojen LGBTI-Intergroup ja eurooppalaisten perhejärjestöjen kattojärjestö COFACE. Sateenkaariperheet ry on yksi Nelfan perustajajäsenistä. Myös kansainvälisen sateenkaariperhepäivän organisoinnissa yhdistys on ollut alusta asti mukana.

Tavoitteet:

- saadaan ideoita, tietoa ja hyviä käytäntöjä oman vaikuttamistyön kehittämiseen
- puututaan suomalaisten sateenkaariperheiden haasteisiin maamme rajojen ulkopuolella, ennen kaikkea vapaa liikkuvuus Euroopan Unionissa
- tuetaan kansainvälistä verkostoitumista, jotta voitaisiin yhdessä ratkaista yllä mainittuja yhteisiä haasteita
- käytetään kv-järjestöjä tukena kotimaisten vaikuttamistyön hankkeiden edistämisessä
- osallistutaan kv-vaikuttamistyöhön yhdessä suomalaisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa
- edistetään Suomeen saapuvien sateenkaariperheellisten pakolaisten asemaa

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Hallitus nimittää kv-työryhmän, joka voi esimerkiksi järjestää mielenosoituksia, tehdä blogikirjoituksia, edistää aktivismia ja hakea hankerahoituksia.
- Osallistutaan Nelfan, IFEDin ja Ilga-Euroopan vuosikokouksiin etäyhteyksin. Näiden yhteydessä järjestettäviin konferensseihin osallistutaan fyysisesti vain, jos siihen saadaan ulkopuolelta rahoitus.
    - Nelfan vuosikokous maaliskuussa (yhdistyksen hallituksen jäsen jatkaa työtään Nelfan hallituksessa)
    - Ilga-Euroopan vuosikokouksessa lokakuussa.
- Yhdessä IFEDin ja muiden mantereiden sateenkaariperhejärjestöjen kanssa järjestetään toukokuun ensimmäisenä sunnuntaina Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä.
- Tuetaan EU-komission esitystä perheoikeudellisten asiakirjojen yhteisestä tunnustamisesta jäsenmaissa ja viestitään siitä suomalaisille EU-päättäjille. Lausutaan prosessin etenemisvaiheista Suomessa.
- Nostetaan perheteemoja esille kansainvälisissä hlbti-järjestöissä.
- Vaikutetaan eurooppalaisten lapsi- ja perhejärjestöjen toimintaan myös kattojärjestöjemme Väestöliiton ja LSKL:n kautta
- Seurataan Suomesta turvapaikkaa hakevien sateenkaariperheiden tilanteita sekä maahanmuuttoviraston ja tuomioistuimien tekemiä päätöksiä. Seurataan ennen kaikkea tilannetta Venäjällä.
- Turvallista paikkaa hakevia on alkanut saapua myös esimerkiksi Yhdysvalloista.
- Kv-työryhmä harkitsee keskustelutilaisuuden järjestämistä, esimerkiksi yhteistyössä yhdistyksen venäjänkielisen ryhmän kanssa

Monimuotoiset perheet -verkosto vaikuttamistyön tukena

Monimuotoiset perheet -verkosto koostuu kymmenestä perheiden monimuotoisuutta edustavasta järjestöstä. Sen tarkoituksena on tehdä perhepolitiikan ja -työn kehittämis- ja vaikuttamistyötä kymmenen itsenäisen järjestön laajana ja tiiviinä yhteistyönä. Toiminnan tavoitteena on tunnistaa järjestöjen kohderyhmiä yhdistäviä yhteisiä haasteita, etsiä niihin ratkaisuja ja viedä näitä ratkaisuja palveluiden ja lainsäädännön kehittäjien tietoisuuteen. Tavoitteena on, että yhteistoiminnan myötä syntyy uutta tietoa ja osaamista järjestöjen vaikuttamistyön keinoista ja mahdollisuuksista. Verkoston työ tukee merkittävällä tavalla osaa Sateenkaariperheet ry:n tavoitteista, joissa on yhtymäkohtia verkoston muiden kumppanien tavoitteisiin.

Verkoston toiminnalle on saatu STEAn kohdennettu avustus. Toimintaa hallinnoi Sateenkaariperheet ry. Verkostossa työskentelee kolme työntekijää. Toiminnalla on oma yksityiskohtainen toimintasuunnitelmansa, joka on tämän toimintasuunnitelman liitteenä 4.

2.3. Palvelujärjestelmään vaikuttaminen

Palvelujärjestelmään vaikuttamiseen ja ammatillisen työn kehittämiseen saatiin 2024 merkittävä lisäresurssi, kun erityisasiantuntijan tehtävänkuva syksyllä käynnistyi. Ammatillisen työn kehittämisen suunnitelmallista kehittämistä tehtiin koko vuosi 2025. Tavoitteena on tunnistaa keskeisimmät palvelujärjestelmän kehittämishankkeet ja -tarpeet.

Ammatillisen työn ja organisaatioiden kehittäminen

Tavoitteet

- Palveluorganisaatiot huomioivat sateenkaariperheet osaamisessaan, informaatiomateriaaleissaan ja palveluvalikoimissaan.

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Toimitaan Helsingin Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusneuvottelukunnassa.
- Tehdään tiivistä yhteistyötä Hus:n ja Tays:n sukupuoli-identiteetin tutkimuspoliklinikoiden kanssa.
- Pidetään yhteyttä julkisen puolen hedelmöityshoitoklinikoihin. Tavataan Hus:n henkilökuntaa kehittämisyhteistyön merkeissä.
- Tuotetaan monessa muodossa tietoa Sähköiseen perhekeskukseen ja etenkin sen ammattilaisille suunnattuun Ammattilaisen oma -portaaliin

Koulutukset ammattilaisille + messut

Yhdistyksen koulutuksissa, jotka on suunnattu lasten ja perheiden kanssa työtä tekeville ammattilaisille, tarjotaan ammattilaisille työkaluja kohdata sateenkaariperheitä palveluissa. Kohtaamisen lisäksi tarjotaan myös tietoa perheiden muodoista ja tilanteista. Kouluttamisesta vastaavat ennen kaikkea erityisasiantuntija, järjestön muu henkilökunta, palkkioperustaiset kouluttajat sekä yhteistyökumppanien kouluttajat. Koulutuksista peritään pääsääntöisesti palkkio.

Tavoitteet

- Lisätään lasten ja perheiden parissa toimivien ammattilaisten tietoa ja osaamista sateenkaariperheiden kohtaamisesta ja perheiden erityishaasteista.
- Tavoitteena on myös kehittää kasvatus- ja opetusalan sekä sosiaali- ja terveysalan yksiköiden ja oppilaitosten toimintakulttuuria yhä moninaisuudelle avoimemmaksi.
- Tavoitteena on edistää monimuotoisten perheiden yhdenvertaisuuden toteutumista ja lisätä sateenkaariperheissä elävien lasten ja aikuisten hyvinvointia.

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Järjestetään kaksi avointa verkkokoulutusta vuodessa (joista toinen Simpukan kanssa)
- Vastataan mahdollisuuksien mukaan kaikkiin ammatillista täydennyskoulutusta koskeviin koulutuspyyntöihin
- Koulutusten markkinointia ryhdytään aloittelemaan varovaisesti pääkohderyhmille
- Suunnitellaan uusia koulutustapoja esimerkiksi syventävää koulutusta lapsenvalvojille kumppanuusvanhemmuudesta
- Pääkohderyhmänä ovat perheiden kanssa erityisesti haastavissa tilanteissa toimivat tahot kuten perheneuvoloiden työntekijät, lastenvalvojat ja perheasioiden sovittelijat
- Osallistutaan yhteistyössä Setan kanssa yksille messuille, Lastensuojelupäiville, jonne yritetään saada myös puheenvuoro. Pyritään saamaan puheenvuoro myös johonkin muuhun ammattilaistapahtumaan, joka ei ole messut.

Koulutusmateriaalit ammattilaisille

Yhdistys julkaisee kohdennettua tietoa sateenkaariperheistä eri ammattiryhmille ja eri elämäntilanteisiin liittyen. Osa julkaisuista puhuttelee suoraan ammattilaisia. Myös seuraavassa luvussa 3.1. luetellut perheille suunnatut julkaisut palvelevat perheiden kanssa työtä tekeviä ammattilaisia. Julkaisut voivat olla sähköisiä tai perinteisiä.

Tavoitteet

Tarjotaan mahdollisimman monipuolista tietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja elämäntilanteista tavalla, joka on helposti ymmärrettävä ja samaistuttava.

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Akuuttia tarvetta uusille ammattilaisoppaille ei ole. Sen sijaan vastataan tarpeeseen ja tehdään tiiviitä, kohdennetulle ryhmälle suunnattuja materiaaleja
- Olemassa olevat oppaat on uusittu lähivuosina, joten tänä vuonna ei ole uusimistarpeita.
- Koulutussisältöjä ja -dioja päivitetään tarpeen mukaan
- Palveluntarjoajille tehdään mainoksia/flyereita asiakkaille jaettavaksi

3. Neuvonta ja valmennus

Neuvonnan ja valmennuksen kehittämiseen on saatu pieni lisäresurssi, kun erityisasiantuntijan tehtävänkuva käynnistyi. Vuoden 2026 aikana jatketaan kehittämistyötä, mutta pääasiassa jatketaan olemassa olevilla toimintalinjoilla.

3.1. Neuvonta- ja tukimateriaalit perheille ja perhettä suunnitteleville

Yhdistys julkaisee tieto- ja tukimateriaaleja kohdennetusti eri perhemuodoille ja eri perhetilanteisiin. Materiaalit tarjoavat sekä tietoa lainsäädännöstä, perhebyrokratiasta, perheellistymistavoista ja palveluista että tukea ja ideoita kehittää perheiden valmiuksia kohdata erilaisia perhetilanteita. Julkaisut voivat olla sähköisiä tai perinteisiä.

Tavoitteet

- Huomioidaan eri perhemuotojen, perhetilanteiden ja vähemmistöryhmien tiedon ja tuen tarpeet
- Perustetaan julkaistava materiaali selvitettyyn tietoon ja tarpeeseen (ks. luku 5.2.)

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Julkaistaan opas muunsukupuolisille odottajille

- Julkaistaan ensimmäiset lapsille ja nuorille suunnatut materiaalit lapsiperheellistymisestä sekä perheiden ja suhteiden monimuotoisuudesta
- Aletaan rakentaa Mikä lapsiperheellistymisen muoto sopisi sinulle -testiä
- Resurssien mukaan käännetään englanniksi sekä sateenkaariperheet.fi että kumppanuusvanhemmaksi.fi nettisivujen neuvontasisältöjä
- Jaetaan tietoa 2025 kuvatuista neuvontavideoista
- Suunnitellaan, missä uusissa muodoissa neuvontamateriaaleja voisi videoiden jälkeen tuottaa

3.2. Neuvontapalvelu

Iso osa perhelainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää ei edelleenkään huomioi sateenkaariperheitä, mikä aiheuttaa arjen vastoinkäymisiä perheille. Tähän haasteeseen Sateenkaariperheiden neuvontapalvelu pyrkii vastaamaan. Neuvonta on byrokraattis-käytännöllistä neuvontaa, ei psykososiaalista tukea. Myöskään varsinaiseen juridiseen neuvontaan ei yhdistyksellä ole osaamista eikä resursseja. Perhesuhdekeskus tarjoaa psykososiaalista tukea perhesuhteiden tueksi erityisen haastavissa perhetilanteissa (ks liite 2). Neuvontaa tarjotaan myös kumppanuusvanhemmille sateenkaarevuudesta riippumatta.

Neuvontaa toteuttaa ennen kaikkea erityisasiantuntija. Hänen lisäkseen neuvontatehtävää toteuttavat muut työntekijät. Lisäksi paikallistiimien merkitys neuvojina paikallisessa toiminnassa on korvaamaton. Neuvoa hakevat perheiden lisäksi opiskelijat, perheiden läheiset, ammattilaiset ja toimittajat.

Tavoitteet:

Sateenkaariperheillä ja sellaista suunnittelevilla on mahdollisuus saada neuvoja niitä kaivatessaan. Perheet saavat tukea elämäntilanteisiin ja muutoksiin liittyviin haasteisiin ja heitä ohjataan tarvittaessa psykososiaalisen tuen piiriin. Lasta suunnittelevat ja tuoreet perheet saavat luotettavaa tietoa ja ohjeita byrokratian kiemuroihin ja lasten saamiseen liittyen.

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Puhelinpalvelu kaksi kertaa viikossa (toinen aamulla ja toinen lounasaikaan)
- Sähköpostineuvonnasta saa kirjallisen vastauksen viikon kuluessa
- Palvelusta tiedotetaan myös englanniksi

3.3. Perhevalmennus

Kaikille lasta suunnitteleville ja lasta odottaville perheille suunnattu Sateenkaariperheiden perhevalmennus toteutetaan kaksi kertaa vuodessa joko viikonloppukurssina (pe-su) Helsingissä (syksyisin) tai verkkokurssina (keväisin) viiden luennon sarjana viitenä peräkkäisenä viikkona arki-iltaisin. Verkkokursseille on helppo osallistua mistä päin Suomea tahansa ja niiden tavoitteena onkin tavoittaa ihmisiä, joilla ei ole mahdollisuutta osallistua lähiopetuksena tapahtuville viikonloppukursseille. Viikonloppukurssit järjestetään toistaiseksi Helsingissä, koska muualla ei vielä ole ollut riittävää kysyntää. Kouluttajina toimivat yhdistyksen työntekijät, mahdolliset muut asiantuntijat ja sateenkaariperheelliset kokemuskouluttajat. Sateenkaariperheiden perhevalmennus täydentää kunnan tarjoamaa synnytys- ja perhevalmennusta.

Perhevalmennus (20 oppituntia) tarjoaa tietoa erityisesti sateenkaariperheiden lapsiperheellistymiseen liittyvistä erityiskysymyksistä, käydään läpi perheiden oikeuksia etuuksiin ja huomioitavia asioita etuuksien haussa sekä syntymässä olevan lapsen juridisen tilanteen turvaamiseen liittyvissä hakemuksissa, sateenkaariperheiden aikuisten välisiä suhteita, suunnitelmia ja sopimuksia jne. Valmennus on osa yhdistyksen neuvontatehtävää, sekä merkittävä vertaistuen foorumi. Sateenkaariperheiden perhevalmennus tukee perheiden ongelmien

ennaltaehkäisyä, palveluneuvontaa ja toimii vahvana vertaistuen paikkana sekä mahdollisuutena muodostaa vertaisverkostoja.

Perhevalmennusta, sen muotoja ja sisältöjä kehitetään aktiivisesti ja jatkuvasti osallistujilta saamamme palautteen mukaan. Jokaisen kurssin ja luentojen painopisteet määräytyvät osallistujien perhetilanteiden ja toiveiden mukaan.

Tavoitteet:

- Tarjotaan ajanmukaista tietoa byrokratiasta selviämiseen
- Tuetaan ongelmien ennaltaehkäisyä
- Kiinnitetään tulevien vanhempien huomiota rakkaussuhdehyvinvoinnin merkitykseen
- Tarjotaan mahdollisuus muodostaa vertaisverkostoja ja saada vertaistukea

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Toteutetaan yksi viiden peräkkäisen arki-illan verkkokurssi keväällä
- Toteutetaan yksi viikonloppukurssi Helsingissä syksyllä

3.4. Kumppanuusvanhempien ennakkovalmennus

Kumppanuusvanhemmuutta harkitseville tarjottava ennakkovalmennus toteutetaan vuonna 2025 osana sateenkaariperhetoiminnan avustuskohdetta. Kumppanuusvanhemmuutta harkitseville tarjottava ennakkovalmennus varmistaa riittävän tiedon, ennakkosuunnittelun ja vanhempien väliset sopimukset, ja siten ennalta ehkäisee kriisejä sekä turvaa syntyvän lapsen asemaa. Valmennus antaa vanhemmille valmiuksia ristiriitojen ratkaisemiseen ja lapsen edun pitämiseen perheen päätöksenteon keskiössä. Vanhemmat saavat luotettavaa tietoa ja ohjeita liittyen perheellistymistapoihin, perhelainsäädäntöön, etuuksiin, perhedynamiikkaan, vähemmistöstressiin jne.

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Toteutetaan yksi viikonloppukurssi Helsingissä keväällä
- Toteutetaan yksi viiden peräkkäisen arki-illan verkkokurssi syksyllä

3.5. Lapsiperheellistymisen ABC -tilaisuudet

Lapsiperheellistymisen ABC -tilaisuudet ovat yhden illan avoimia keskustelutilaisuuksia, joissa kerrotaan sateenkaariperheellistymisen mahdollisuuksista ja annetaan perhettä suunnitteleville mahdollisuus kysyä asiantuntijalta. Tilaisuuksissa on mahdollista tutustua muihin lasta suunnitteleviin ja vanhemmuuskumppaneita etsiviin. Lapsiperheellistymisen ABC -tilaisuudet ovat ikään kuin sateenkaariperheiden perhevalmennuksen tiivistelmiä. Osallistujia rohkaistaankin osallistumaan seuraavaksi perhevalmennukseen.

Tavoitteet

Tavoitteena on, että kaikilla lapsiperheellistymisestä kiinnostuneilla on saatavilla asiallista tietoa perheellistymisen vaihtoehdoista ja mahdollisuuksista. Pyritään siihen, että paikalliset vapaaehtoiset rohkaistuvat itse järjestämään tilaisuuksia.

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Kannustetaan ja tuetaan vapaaehtoisia järjestämään tilaisuuksia 3–4 kaupungissa, etenkin priden aikaan.
- Erityisasiantuntija kouluttaa/perehdyttää vapaaehtoiset

- Erityisasiantuntija järjestää vuoden aikana kaksi Lapsiperheellistymisen ABC -tilaisuutta, joista yksi Helsinki Pride -viikon aikana Pride Housessa, ja toinen TransHelsinki -tapahtumaviikolla transihmisille suunnatun Lapsiperheellistymisen ABC transihmisille
- Jokaisen tilaisuuden jälkeen pyritään kasaamaan osallistujista oma Alkutaipale-ryhmä, johon osallistuu lasta suunnittelevia, odottavia ja lapsen juuri saaneita.
- Tarjotaan alkutaipaleryhmäläisille mahdollisuutta osallistua sateenkaariperheiden perhevalmennukseen.
- Hyödynnetään paikallisten perheiden innokkuutta olla tilaisuuksissa mukana kokemuskouluttajina.

4. Vertais- ja vapaaehtoistoiminta

Sateenkaariperheille toteutettavan vertaistoiminnan tavoitteena on mahdollistaa ja tarjota kaikille sateenkaariperheille ja siitä haaveileville tapaamisia ja kohtauspaikkoja, jossa voi tavata vertaisia sekä saada tukea omassa elämäntilanteessaan turvallisessa ympäristössä. Toiminnassa kaikki sateenkaarivanhemmat ja heidän lapsensa sekä kaikki sateenkaarinuoret ja -aikuiset lapsiperhetoiveineen ja -haaveineen voivat iloita ja olla ylpeitä itsestään, omasta perheestään ja läheisistään.

Sateenkaariperheiden vertaistoimintaa toteutetaan sekä valtakunnallisella että paikallisella tasolla vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin, muiden työntekijöiden sekä erityisesti vapaaehtoisten toimesta. Vertaistoiminnasta vastaa vapaaehtoistoiminnan koordinaattori. Paikallistoiminta on vapaaehtoisista koostuvien paikallistiimien suunnittelemaa ja toteuttamaa vertaistoimintaa. Vertaistoimintaa kehitetään vuonna 2026 yhdistyksen strategian 2030 sekä toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisesti.

4.1. Vertaistoimintaa eri kohderyhmille

Toiminnassa huomioidaan erityisesti sateenkaari-ihmisten moninaiset perhe-, suhde- ja vanhemmuuden muodot. Vertaistoiminnassa pyritään tunnistamaan vähemmistön vähemmistöjä ja sateenkaariperheyden polulla sellaisia kohtia, joissa tarvitaan erityisesti tukea. Tarjotaan tukea syrjintää ja ymmärtämättömyyttä kohtaaville sekä erityisen haavoittuvassa asemassa oleville perheille ja perheenjäsenille.

Erityisryhmiksi voidaan tunnistaa esimerkiksi sukupuoleltaan moninaiset vanhemmat perheineen, miehet ja transmaskuliinit perheineen, kumppanuusperheet, uusperheet, sijaisperheet, polyperheet, lahjasoluperheet, yhden vanhemman perheet, lapsettomat, lapsikuolemaperheet, adoptioperheet, kahden tai useamman kulttuurin perheet, erityistarpeisten lasten perheet ja myöhäisheränneet.

Pyritään nostamaan esiin erityisen haavoittuvassa asemassa olevien tarpeita ja tukea vapaaehtoisia heille suunnatun vertaistoiminnan järjestämisessä erityisesti paikallistoiminnassa. Kohderyhmän intersektionaalisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota kaikessa vertaistoiminnassa. Innostetaan erityisryhmiin kuuluvia toimimaan vapaaehtoisena.

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Vertaistoiminnan turvallisuutta ja inklusiivisuutta kaikille kohderyhmille kehitetään jatkuvasti
- Uusia toimintamuotoja kehitetään ja kokeillaan työntekijävetoisesti (myös yhteistyökumppanien kanssa)
- Turvallisemman tilan periaatteiden juurruttamista jatketaan kaikessa toiminnassa
- Moninaisuus vertaistoiminnassa
  - Tehdään vapaaehtoisten täsmärekrytointia uusille alueille ja tietyille kohderyhmille (esim. sukupuolivähemmistöille) suunnattuun toimintaan

- Kannustetaan vapaaehtoisia järjestämään eri kohderyhmille suunnattua vertaistoimintaa
- Tuetaan muun kuin suomenkielisen vertaistoiminnan aloittamista ja jatkamista Sateenkaariperheissä vapaaehtoistilanteen mukaan
- Perhekahviloita ja avoimia perhetapaamisia ohjataan toteuttamaan monikielisinä vapaaehtoisten kielitaidon sen mahdollistaessa ja kiinnitetään tähän huomiota myös tapahtumaviestinnässä

- Esteettömyys ja saavutettavuus
  - Pyritään järjestämään paikallisia tapahtumia ja tapaamisia enenevissä määrin esteettömissä tiloissa aina kun mahdollista
  - Jatketaan vapaaehtoisten kouluttamista esteettömyydestä ja eri kohderyhmien huomioimisesta
  - Esteettömyyteen ja saavutettavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota tapahtumaviestinnässä
  - Tapahtumien ilmoittautumisten yhteydessä järjestelmällisesti kohta, jossa voi kertoa mukautustarpeistaan osallistumisen mahdollistamiseksi

4.2. Leirimuotoinen vertaistoiminta

Leiritoiminnan kehittämishanke päättyy 2025. Leiritoimintaa kuitenkin kehitetään jatkuvasti tarpeen mukaisesti.

Leiritoiminta on muun vertaistoiminnan tavoin vapaaehtoisten järjestämää. Vapaaehtoiset saavat tukea kaikissa leirisuunnittelun ja toteutuksen vaiheissa. Vaikka vapaaehtoiset vastaavat leirien järjestämisestä, leirien ohjelma voi sisältää osuuksia, joiden vetämisestä vastaa joku työntekijöistä, ennen kaikkea vapaaehtoistoiminnan koordinaattori, jonka työnkuvaan leirivierailut kuuluvat. Vapaaehtoisten ja paikallistiimien keskinäistä yhteistyötä leirien järjestämisessä tuetaan.

Leirien rahoitusmalli ohjaa järjestämään leirejä leiritoiminnan tavoitteiden ja toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Leiritoiminnan tavoitteet:

Leiritoiminnan tavoitteet ovat samoja kuin yhdistyksen muun vertaistoiminnan tavoitteet. Niiden toteutumista mitataan yhdistyksen vertaistoiminnan kuudella mittarilla:

1. **Voimavarat**: Vanhemmat saavat tukea jaksamiseen, vanhemmuuteen ja suhteisiin. Perheiden lapset voimaantuvat kohtaamaan yhteiskunnan ennakkoluulot.
2. **Vähemmistöstressi**: Vähemmistöstressin vaikutukset lieventyvät, ymmärrys vähemmistöstressistä lisääntyy, itseluottamus lisääntyy.
3. **Osallisuus**: Osallistujat voivat osallistua turvallisesti omana itsenään, kaikki otetaan mukaan ryhmään, kokevat tulleensa kohdatuiksi ja kuulluiksi.
4. **Yhteisöllisyys**: Yksinäisyyden tunne pienenee, tukiverkostot vahvistuvat, lapset tapaavat muita lapsia, aikuisille vertaistukea.
5. **Perheidentiteetti**: Perheenjäsenten perheidentiteetti ja yhteenkuuluvuuden tunne kasvavat. Ylpeys omasta perheestä kehittyy.
6. **Valmiudet**: Osallistujat saavat valmiuksia esimerkiksi vanhemmuuteen, sateenkaariperheessä kasvamiseen, vanhemmuuden jakamiseen, rakkaussuhteisiin, ristiriidoista selviämiseen ja arjessa jaksamiseen. Osallistujien valmiudet kohdata yhteisön moninaisuutta kasvavat.

Leirien järjestämisen periaatteet:

- yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja esteettömyys - turvallisempi tila toteutuu kaikilla leireillä
- leirien järjestäjillä oltava myös osaamista sukupuolen moninaisuuden kohtaamiseen
- leirejä on tarjolla valtakunnallisesti / koko jäsenistölle, eri puolilla maata

- leirejä on tarjolla myös kohdennettuna erityistarpeisille kohderyhmille, ennen kaikkea sukupuolivähemmistöille.
- leireillä tulee huolehtia, että ohjelmassa on tilaa myös vertaisuuden kokemuksen synnylle, ryhmäytymiselle ja ajatusten vaihtamiselle
- taloudellisesti kohtuulliset osallistumismaksut (kehittämistyön aikana tarkentuu, miten tähän voidaan pyrkiä ja missä on kohtuullisuuden rajat)
- lasten osallisuus

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Toteutetaan leiritoimintaa uudella, leiritoiminnan kehittämishankkeen 2024-2025 luomilla toimintamallilla, ohjeistuksilla, tukikanavilla ja työkaluilla, sekä päivitetyillä toimintaperiaatteilla ja rahoitusmallilla.
- Etsitään myös uusia rahoituslähteitä. Pyritään etsimään keinoja toteuttaa myös suurempia, valtakunnallisia perheleirejä.
- Pyritään madaltamaan erityisryhmien (ks. luku 4.1) kynnystä osallistua perheleireille
- Leireille nimetään yhdenvertaisuusvastaava leirin ajaksi
- Leirien esteettömyyteen ja saavutettavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota leirijärjestelyissä, leiripaikkojen valinnassa, mainonnassa ja ohjelmassa
- Jokaiselle leirille luodaan turvallisuussuunnitelma olemassa olevan mallin pohjalta.

Vuodelle 2026 vapaaehtoiset ovat tehneet alustavan suunnitelman jopa 14 leirille, joilla suunnitellaan tavoitettavan alla olevat määrät leiriläisiä (yhteensä n. 446 leiriläistä). Toimintavuoden aikana vapaaehtoiset saattavat järjestää myös muita leirejä.

- Sateenkaari-isien ja kumppanuusperheiden perheleiri, 55 (Helsingin ja Tampereen paikallistiimit)
- Non-binary vanhemmuusleiri, 12 (Helsingin paikallistiimi)
- Perheiden pääsiäisleiri, 20 (Tampereen paikallistiimi)
- Tampereen sateenkaariperheiden perheleiri, 70 (Tampereen paikallistiimi)
- Aikuisten viikonloppuvaellus, 8 (Turun paikallistiimi)
- Sukupuolivähemmistöperheiden leiri, 60 (Helsingin paikallistiimi)
- Sateenkaariperheristeily, 120 (Helsingin paikallistiimi)
- Kevätleiri, 25 (Länsi-Pirkanmaan paikallistiimi)
- Aikuisten talviseikkailu Ahmatuvalle, 6 (Helsingin paikallistiimi)
- Aikuisten deep reading -leiri, 20 (Helsingin paikallistiimi)
- Aikuisten pyöräretki Saimaalle, 10 (Tampereen paikallistiimi)
- Perheleiri, 40 (Oulun paikallistiimi)
- Teinien vanhempien viikonloppu, 12 (Helsingin, Turun ja Kuopion paikallistiimit)
- Aikuisten toiminnallinen viikonloppu, 8 (Helsingin ja Kuopion paikallistiimit)

4.3. Paikallinen vertaistoiminta

Vapaaehtoistyöntekijät muodostavat alueellisia ryhmiä eli paikallistiimejä, jotka suunnittelevat ja toteuttavat valtaosan yhdistyksen vertaistoiminnasta. Paikallinen vertaistoiminta muotoutuu etenkin tekijöidensä, mutta myös osallistujiensa kaltaiseksi. Paikallistiimeille ja vapaaehtoisille tarjotaan koulutusta, ideoita ja tukea sekä ohjataan vuositeeman, strategian ja muiden tärkeiden painotusten huomioimiseen toiminnassa. Paikallistiimien toimintaa ohjaa paikallistiimin hallinnon vuosikello, paikallistoiminnan tavoitteet ja kriteerit määrärahojen jakoon sekä muut yhdistyksen säännöt, strategia ja suunnitelmat.

Vuonna 2026 paikallistiimejä toimii seuraavilla alueilla/paikkakunnilla aakkosjärjestyksessä (suluissa tiimit joiden toiminnan toteutuminen epävarmaa):

- Helsinki/pääkaupunkiseutu

- Häme
- (Joensuu)
- Jyväskylä
- Keski-Uusimaa
- (Kokkola)
- Kuopio
- Kymenlaakso
- (Lappeenranta)
- (Lapua)
- Länsi-Pirkanmaa
- Oulu
- (Porvoo)
- (Rovaniemi)
- Tampere
- Turku

Paikallistiimien tarkemmat suunnitelmat vuodelle 2026 liitteessä 1

Ohjattu vertaistoiminta voi olla keskustelevaa (esim. vertaisryhmät), toiminnallista (esim. teemaillat ja retket), vapaamuotoista oleskelua (esim. perhekahvilat), suljettua (osallistujat sitoutuvat toimintaan tietyksi ajaksi) tai avointa (mukaan voi tulla uusia osallistujia milloin vain). Sateenkaariperheiden paikallisen vertaistoiminnan voi karkeasti jaotella perheille, alle kouluikäisille, kouluikäisille ja aikuisille suunnattuun toimintaan sekä kulttuuriseen ja yhteisölliseen toimintaan.

Perheille suunnattu toiminta

Perheille suunnattua toimintaa ovat esimerkiksi perhetapaamiset, perhekahvilat, retket ja leirimuotoinen toiminta. Toiminnassa ominaista on, että se tarjoaa lapsille leikkiseuraa ja oman perheen näkyväksi ja hyväksytyksi tulemisen kokemuksia sekä aikuisille mahdollisuuksia saada vertaistukea. Perhetapaamiset ja perhekahvilat ovat matalan kynnyksen tapahtumia, joihin on helppo osallistua ja sitä kautta uskaltautua mukaan myös muuhun yhdistyksen toimintaan. Perhekahvilat ja -tapaamiset voivat olla suunnattu tietylle kohderyhmälle, kuten sukupuoleltaan moninaisten perhekahvila, polyperhekahvila, kumppanuusvanhemmuusperhekahvila, *family club* ja *tvåspråkiga familjecafé*.

Alle kouluikäisille suunnattu toiminta

Alle kouluikäisille suunnattua toimintaa ovat esimerkiksi leikkipuistotapaamiset, satuhetket, taaperotapaamiset ja lastentuokiot. Lapset osallistuvat toimintaan vanhempiensa kanssa ja toiminnan tavoitteena voi olla paitsi lapsille elämysten ja omien ikätoverien kanssa kohtaaminen myös lapsen ja vanhemman vuorovaikutussuhdetta vahvistavat elementit. Osassa perhetapaamisista on omaa ohjelmaa aikuisille ja lapsille.

Kouluikäisille suunnattu toiminta

Kouluikäisille suunnattua toimintaa ovat esimerkiksi toiminnalliset ja vertaistuelliset koululaistapaamiset, koululaisleirit ja retket. Koululaiset ovat tervetulleita kaikkiin perhetapaamisiin siinä missä pienemmätkin, mutta koululaisten toiminnassa huomio kiinnitetään kouluikäisten erilaisiin tarpeisiin leikki-ikäisiin nähden. Toiminnassa tunnistetaan, että vertaiskokemukset saman ikäisten kanssa ovat erityisen tärkeitä oman identiteetin rakentamisessa. Toiminnalla tuetaan myös kouluikäisten ja vanhempien keskinäisiä suhteita. Osa toiminnasta on suunnattu ainoastaan koululaisille, mutta useimmat koululaisten perheille, joten myös vanhemmat ja pikkusisarukset ovat tervetulleita. Pääkohderyhmänä 7-17-vuotiaat.

Aikuisille suunnattu toiminta

Aikuisille suunnattua toimintaa ovat esimerkiksi alkutaival-tapaamiset, vertaisryhmät, aikuisten retket ja leirimuotoinen toiminta ja teemaillat. Aikuisille suunnatussa toiminnassa tunnistetaan erityisesti eri kohderyhmät. Alkutaival-toiminta on tarkoitettu perheellistymistä suunnitteleville, haaveilijoille sekä jo lasta odottaville ja vauva-arkea eläville. Erilaisia vertaisryhmiä on mm. sateenkaarevat isyys, sosiaaliset vanhemmat, yhden vanhemman perheet, myöhäisheränneet, sukupuoleltaan moninaiset vanhemmat, uusperheiden tapaamiset.

Kulttuurinen ja yhteisöllinen toiminta

Paikallistiimit osallistuvat alueillaan erilaisiin kulttuuritapahtumiin ja teemapäiviin tai -viikkoihin järjestämällä näihin liittyviä tapaamisia ja tapahtumia. Osa vapaaehtoisista tekee myös paikallista vaikuttamistyötä, kuten kouluttaa opiskelijoita ja ammattilaisia tai vierailee kouluissa ja yhteisöissä. Paikallistiimit tekevät usein myös läheistä yhteistyötä alueen muiden perhetoimijoiden ja -palveluiden tai esimerkiksi nuorisotyön kanssa.

Kansainvälistä sateenkaariperhepäivää (IFED eli International Family Equality Day) vietetään aina toukokuun ensimmäisenä sunnuntaina samanaikaisesti kymmenissä maissa ympäri maailman. Teemapäivänä järjestetään sateenkaariperhetapahtumia sadoissa kaupungeissa kaikilla mantereilla. Päivä toimii tutustumisen väylänä ihmisille sekä näkyvänä tapahtumana lisää ihmisten tietoisuutta sateenkaariperheistä. Suomessa useimmat paikallistiimit järjestävät teemapäivän tapahtumia.

Pridet ovat suosittuja tapahtumia, jotka keräävät suuren osallistujamäärän tapahtumillaan ja tuo näkyvyyttä yhdistykselle. Paikallisten Setojen ja Pride-organisaatioiden toimesta tiedotus tavoittaa sellaisia henkilöitä, jotka ovat olleet Sateenkaariperheet ry:n viestinnän ulottumattomissa. Perheille suunnatut tapahtumat tuovat uusia osallistujia etenkin paikallistoiminnan piiriin. Pride-tapahtumat toimivat matalan kynnyksen tutumisväylinä ja uuden toiminnan lanseeraaminen Prideilla voi auttaa kohderyhmän löytämisessä. Esittelypöydät ja -teltat sekä lapsettomille suunnatut tilaisuudet lisäävät yhdistyksen näkyvyyttä lapsettomalle sateenkaarikansalle (ja muulle yleisölle) helpottaen heidän löytämistään yhdistyksen tarjoaman vertaistuen ja palveluiden pariin. Esimerkkejä Pride-ohjelmasta ovat Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet, perhepiknikit, kulkueblokki (lastenvaunuilla), vertaisryhmät ja -tapaamiset sekä perheretket.

TransHelsinki on sukupuolen moninaisuutta juhlistava teemaviikko, joka sijoittuu perinteisesti 20.11. vietettävän kansainvälisen transmuistopäivän (TDOR eli Transgender Day Of Remembrance) ympärille. Samana päivänä on myös lapsen oikeuksien päivä. Viikon perheille suunnattuun ohjelmaan voi kuulua esimerkiksi perhetapaaminen, sukupuoleltaan moninaisten perhekahvila, verkkoluento- tai vertaisilta ja Miten transihmiset tekee lapsia? -tilaisuus.

Tavoitteet:

- IFED- ja Pride-tapahtumia järjestetään mahdollisimman monella paikkakunnalla
- Yhä useampi tulee tietoiseksi yhdistyksen olemassaolosta ja löytää sen palveluiden ja toiminnan pariin
- Paikallistiimit hyödyntävät monipuolisesti alueensa yhteistyöverkostoja
- Paikallistiimejä ja vapaaehtoisia motivoidaan ottamaan vastuuta oman alueensa ammattilaisten ja opiskelijoiden kouluttamisesta ja vaikuttamistyöstä
- Paikallismedia huomioi tapahtumat

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Tiedotetaan tapahtumista hyvissä ajoin tapahtumakalenterissa ja kunkin paikkakunnan tiedotuskanavilla
- Pride-tapahtumien perheille suunnatusta ohjelmasta kootaan tapahtumakalenteriin tietoa sekä jatketaan vuonna 2022 lanseeratun #PerhePride -tunnisteen käyttöä (työntekijät)

- Innostetaan paikalliset järjestämään sateenkaariperhepäivän tapahtumia ja järjestämään Pride-tapahtumissa perheohjelmaa sekä osallistumaan yhdistyksen esittelypöydällä/-teltalla päätapahtumiin
- Koulutetut vapaaehtoiset järjestävät Lapsiperheellistymisen ABC -tilaisuuksia Pride-tapahtumien yhteydessä 3-4 paikkakunnalla
- Helsingin paikallistiimi järjestää TransHelsinki -viikolla perhetapaamisen. Työntekijävetoisesti järjestetään Lapsiperheellistymisen ABC transihmisille.

4.4. Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen

Vertaistoiminnan ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen on yksi järjestön keskeisistä tavoitteista. Kehittämistyötä tehdään suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti yhdistyksen strategian mukaisesti. Vertaistoimintaa kehitetään paitsi työntekijöiden toimesta myös vapaaehtoisten kanssa ja erityisesti vapaaehtoisille. Vertaistoiminnan kehittämisestä vastaa vapaaehtoistoiminnan koordinaattori.

Vapaaehtoiset toimivat yhdistyksen vertaistoiminnassa erilaisilla vapaaehtoistyön tasoilla, eri aikaresursseilla ja erilaisista motiiveista lähtöisin. Vapaaehtoiset toimivat yhdistyksessä useimmiten paikallisessa toiminnassa paikallistiimeissä tai valtakunnallisessa toiminnassa, leiritiimeissä, kokemuskouluttajina ja lastenohjaajina/-hoitajina. Vapaaehtoistoiminnan avulla voidaan tarjota sellaisia erityisiä toimintamuotoja ja vertaistukea, joita muutoin ei olisi mahdollista tarjota. Vapaaehtoiset ovat myös hyvin erilaisia taidoiltaan ja tiedoiltaan. Vapaaehtoisten tukeminen, kannustaminen ja kouluttaminen näyttelevät tärkeää roolia heidän jaksamisensa ja motivaation ylläpitämisessä ja on sitä kautta vertaistoiminnan kehittämisen tärkeimpiä tehtäviä.

Tavoitteet:

- Suunnitella, toteuttaa ja arvioida toimintaa vapaaehtoistoiminnan näkökulmasta
- Taata vapaaehtoisten oikeuksien toteutuminen
- Pitää yllä vapaaehtoisrekisteriä
- Varata vapaaehtoistoimintaan riittävät resurssit
- Ottaa vastaan vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneet ja pyrkiä etsimään heille heidän taitojensa mukaisia tehtäviä sekä innostamaan heitä mukaan vartaistoiminnan kehittämiseen
- Tarjota vapaaehtoisille tehtävässä tarvitsemaansa perehdytystä, koulutusta, ammatillista tukea, ohjausta ja työvälineitä toimintaan
- Arvioida toiminnan riskit ja varmistaa turvallinen toimintaympäristö niin vapaaehtoisille kuin osallistujille
- Tarjota mahdollisuus kehittyä, oppia ja kokea uutta vapaaehtoistoiminnassa
- Vapaaehtoinen kokee itsensä arvokkaaksi ja tärkeäksi osaksi yhdistystä
- Vapaaehtoinen kokee itsensä motivoituneeksi sekä toimii ilolla ja ylpeydellä yhdistyksen edustajana
- Vertaistoiminnan ja vapaaehtoistyön kehittäminen on suunnitelmallista ja tavoitteellista
- Vertaistoiminta vastaa kohderyhmän tuen tarpeisiin ja toiveisiin

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Pidetään 2023 käyttöön otettua vapaaehtoisrekisteriä ajantasaisena
- Vertaistoiminnan kehittämisen keskiössä on vapaaehtoisten hyvinvointi, innostaminen ja palkitseminen
- Jatketaan toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman juurruttamista toimintaan
- Tehdään vapaaehtoisten materiaalipankista helppokäyttöinen ja informatiivinen, josta on helppo hakea tietoa
- Vapaaehtoisten kanssa ollaan yhteydessä

    - Tarvittaessa sähköpostitse, puhelimitse ja WhatsApp-viestitse
    - Kehittämispäivillä ja muissa tapaamisissa (ks alla)
    - Paikallistiimin ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin tapaamisissa paikkakunnilla
        - Pyritään järjestämään jokaisen tiimin kanssa kerran vuodessa tai vähintään kahden vuoden välein
        - Tapaamisen yhteydessä voidaan järjestää yhteistyössä tapahtuma perheille ja/tai suunnittelijoille
- Vapaaehtoisille tarjotaan monipuolisesti koulutusta
    - Sateenkaariperheiden vapaaehtoistyön perehdytyskoulutus (n. 10 ot) järjestetään kerran vuoden alussa uusille vapaaehtoisille
    - Vapaaehtoisten kouluttamista jatketaan seuraavista teemoista
        1. anti-gender-koulutus vapaaehtoisille ja hallitukselle
        2. koulutus leiritoiminnasta
        3. miten tehdä yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa omalla paikkakunnalla
    - Verkkokokoontumisia/-koulutuksia vapaaehtoisille tiimeille kaksi kertaa vuodessa painottaen kevät- ja syyskauden aloituksia
    - Setan ryhmänohjaajakoulutusta ja kokemuskouluttajien koulutuksia
    - Muiden yhteistyökumppanien koulutuksia (esim. KSL, Soste ja Kepa)
    - Koulutukseen osallistuvien kulut korvataan
- Uusia vapaaehtoisia otetaan ja innostetaan mukaan toimintaan
    - Uusien vapaaehtoisten täsmärekrytointia tehdään uusille alueille ja erityisryhmien toimintaan
    - Tuetaan erityisesti pienten tiimien alueellista toimintaa ja mahdollistetaan toiminnan kasvua
    - Uusia vapaaehtoisia rekrytoidaan paikallistiimeissä sekä valtakunnallisilla rekrytointikampanjoilla erityisesti ennen alla mainittuja koulutuksia
    - Paikallistiimejä tuetaan uusien vapaaehtoisten rekrytoinnissa esimerkiksi tuomalla paikallistiimien toimintaa aiempaa näkyvämmäksi viestinnässä sekä julkaisemalla vapaaehtoisena toimivien esittelyjä ja tarinoita
- Vapaaehtoisten hyvinvointia ja jaksamista tuetaan
    - Vapaaehtoisille tarjotaan riittävä perehdytys ja tietoa vapaaehtoistoiminnan koordinaattorilta ja tiiminsä pidempiaikaisilta vapaaehtoisilta
    - Vapaaehtoisia muistetaan ja palkitaan vuosittain
    - Vapaaehtoisille tarjotaan mahdollisuuksia virkistäytymiseen
    - Tuetaan vapaaehtoisten ryhmäytymistä
    - Järjestetään vapaaehtoisen ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin välisiä yksilöllisiä kehityskeskusteluita tarpeen mukaan
    - Vapaaehtoisten palaute-/seurantakyselyt toteutetaan syksyisin
    - Ylläpidetään vapaaehtoisten valtakunnallisia viestiryhmiä keskinäiseen vertaistukeen (WhatsAppissa)
    - Kannustetaan vertaisoppimiseen toisiltaan ja kehitetään yhteistyötä yli tiimirajojen
    - Tarjotaan työnohjauksellista tukea
- Hallituksen osallistumista vertaistoiminnan kehittämiseen kehitetään

Kehittämispäivät / -tapaamiset paikallistiimeille

Kerran vuodessa järjestetään kaksipäiväiset vapaaehtoistoiminnan kehittämispäivät (aiemmin paikallistoiminnan kehittämispäivät) vaihtuvalla paikkakunnalla, sekä syksyisin vapaaehtoisille ja heidän perheilleen yhteinen toimintapäivä Helsingissä. Kehittämistapahtumat ovat luonteeltaan erilaiset: toinen aikuisille suunnattu, virkistäytymisen ja oppimisen täyteinen viikonloppu ja toinen puolestaan mahdollistaa perheiden mukaan ottamisen yhteiseen tekemiseen ja viihtymiseen tähtäävässä päivätapahtumassa. Lisäksi vapaaehtoiset kokoontuvat yhteen noin neljä kertaa vuodessa erilaisissa verkkotapaamisissa ja -koulutuksissa.

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Järjestetään kaksipäiväiset vapaaehtoistoiminnan kehittämispäivät 28.-29.3.2026 yhdessä Perhesuhdekeskuksen kanssa, selvitetään etäosallistumisen mahdollisuutta
- Järjestetään syksyn toimintapäivän marraskuussa Helsingissä vapaaehtoisille perheineen
- Kehittämispäivillä panostetaan ryhmäytymiseen, hyvien kokemusten ja käytäntöjen jakamiseen sekä tarjotaan koulutusta ja virkistäytymistä.
- Kehittämispäiviin kuuluu aina jonkinlainen koulutuksellinen osuus.
- Tapahtumaan osallistuneilta vapaaehtoisilta kerätään aina palaute, jonka pohjalta seuraavan vuoden koulutukselliset osuudet suunnitellaan vastaamaan vapaaehtoisten tarpeita ja toiveita
- Kehittämispäivissä opittua jaetaan myös niille vapaaehtoisille, jotka eivät ole osallistuneet tapahtumaan
- Myös hallitus osallistuu kehittämispäiville ja pääsee tutustumaan vapaaehtoisiin. Kehittämispäivien yhteydessä järjestetään myös yhdistyksen kevät- ja syyskokoukset. Kehittämispäivien ohjelmaa ei järjestetä päällekkäin kokousten kanssa.

5. Viestintä, järjestöllinen kehittäminen ja hallinto

5.1. Viestintä

Viestintästrategian 2023–2026 toimeenpanon viimeisenä vuonna keskitytään erityisesti jäsen- ja varainhankintaviestinnän kehittämiseen. Sateenkaarilapsille ja -nuorille suunnattua viestintää lykätään myöhemmäksi. Jäsen- ja varainhankintaviestintä on yhdistyksessä vasta alkuvaiheessa, ja sen kehittäminen on ajankohtaista STEA-avustusten leikkausten vuoksi. Viestintäpäällikkö koordinoi kehittämistyötä yhdessä muun henkilöstön kanssa. Muita keskeisiä viestintäkokonaisuuksia on 2025 uudistettujen verkkosivujen jatkokehitys ja viestintä, vaikuttamisviestintä 2027 ek-vaaleja ajatellen, mediaviestintä, kriisiviestintäosaamisen vahvistaminen ja anti-gender. Eri yksiköille/toiminnoille tehdään taas omat viestintäsuunnitelmat, jotka fokusoivat työtä. Sateenkaariperhekyselystä 2026 saadaan tärkeää tietoa viestinnän vaikuttavuudesta.

Viestinnän strategiset tavoitteet vuonna 2026:

1. Jäsenviestintä tukee jäsenmäärän kasvua ja jäsenten sitoutumista
2. Varainhankintaviestintä tukee lahjoittamisen kasvua ja jatkuvuutta

Jäsenviestinnän kehittämisen toimenpiteitä:

1. Jäsenkyselyn tulosten analysointi ja jäsenviestinnän kehittäminen sen pohjalta
2. Jäsenhankintakampanjan toteuttaminen, jossa korostetaan jäsenyyden merkitystä, yhteisöllisyyttä ja hyötyjä

Varainhankintaviestinnän kehittämisen toimenpiteitä:

1. Eri lahjoitusvaihtoehtojen (kertalahjoitus, kuukausilahjoitus, testamenttilahjoitus, yrityskumppanuudet) punnitseminen ja selkeämpi esiintuominen viestinnässä
2. Tarinoiden kerääminen ja hyödyntäminen viestinnässä siitä, millainen vaikutus lahjoittamisella on sateenkaariperheiden elämään

Toimenpiteet tarkentuvat erikseen tehtävässä viestintäsuunnitelmassa ja vuoden 2026 aikana.

Mediaviestinnän toimenpiteet vuonna 2026:

Vuonna 2026 mediaviestinnässä keskitytään entistä selkeämmin yhdistyksen vaikuttamistyön kärkiteemoihin, jotta viestintä on vaikuttavaa ja resurssien käyttö tehokasta. Tavoitteena on lisätä näkyvyyttä, vahvistaa asiantuntijaprofiilia ja tuoda esiin sateenkaariperheiden kokemuksia yhteiskunnallisessa keskustelussa.

1. Kärkiteemojen määrittely ja niihin keskittyvä mediaviestintä vuoden aikana
2. Kysely puolueille sijaissynnytyksestä ja useamman kuin kahden vanhemman tavoitteista, tulosten välittämistä medioille
3. Pohditaan mediaseurannan vaihtoehtoja, mikäli nyk. mediaseurannasta (Retriever) täytyy luopua
4. Tiedotteiden läpimenon edistäminen: ajankohtaisuus, selkeys ja kohdennettu jakelu
5. Toimittajayhteyksien ylläpito ja laajentaminen: jatketaan listan päivittämistä medioista ja toimittajista, jotka todennäköisesti nostavat yhdistyksen teemoja esiin
6. Haastateltavien tarjoaminen medialle: asiantuntijat, sateenkaariperheet ja vanhemmuutta pohtivat henkilöt
7. Vaikuttajayhteistyön mahdollisuuksien kartoittaminen: etsitään julkisuuden ja politiikan henkilöitä, jotka voisivat toimia äänitorvina yhdistyksen teemoille
8. Osallistuminen yhteiskunnalliseen keskusteluun resurssien puitteissa

Kriisiviestinnän kehittäminen

Vuonna 2026 jatketaan yhdistyksen kriisiviestinnän kehittämistä, tavoitteena vahvistaa työyhteisön valmiuksia reagoida nopeasti ja johdonmukaisesti erilaisiin kriisitilanteisiin. Kriisiviestinnän kehittämisessä otetaan huomioon myös antigender-liikkeen vaikutukset ja vihapuheen lisääntyminen, jotka voivat kohdistua yhdistyksen toimintaan tai sen kohderyhmiin.

Kriisiviestinnän toimenpiteet vuonna 2026:

1. Vuonna 2025 laaditun kriisiviestinnän ohjeistuksen aktiivinen päivittäminen ja jalkauttaminen henkilöstölle
2. Sisäisten toimintamallien jatkokehittäminen kriisitilanteiden varalle
3. Tietoturvan parantaminen
4. Antigenderiin ja vihapuheeseen varautuminen viestinnällisesti: ennakoivat viestit, tukimateriaalit, reagointimallit, hallituksen ja vapaaehtoisten kouluttaminen

Verkkosivut ja materiaalit:

Verkkosivuihin liittyvät toimenpiteet:

1. Uusien verkkosivujen jatkokehitystarpeiden tunnistaminen ja priorisointi käyttäjäpalautteen ja henkilöstön havaintojen pohjalta
2. Seurataan, löytävätkö kohderyhmät tarvitsemansa tiedon verkkosivuilta
3. Kieliversioiden toteuttaminen resurssien mukaan (englanti, ruotsi)
4. Sisältöjen ajantasaisuuden varmistaminen ja päivitysten koordinointi
5. Kumppanuusvanhemmaksi.fi-sivustoa ylläpidetään ja korjauksia tehdään tarvittaessa.

Materiaalien kehittäminen vuonna 2026:

1. Erityisasiantuntija jatkaa opas- ja materiaalitarpeiden kartoitusta
2. Mahdollisten uusien materiaalien suunnittelu ja tuotanto kohderyhmien tarpeiden mukaan

Muut viestinnän kanavat:

Tarkemmin viestinnän keinot ja kanavat listataan viestintästrategiassa 2023–2026. Keinot ja kanavat valitaan aina strategisten tavoitteiden mukaan.

- Uutiskirjeet toimitetaan toimintavuoden aikana n. 2000 tilaajalle. Toinen uutiskirje keskittyy vaikuttamistyöhön kohderyhmänä yhteistyökumppanit ja päättäjät, toinen toimintaan, tapahtumiin ja neuvontaan kohderyhmänä sateenkaari-ihmiset, perheet, jäsenet jne.
    - Pyritään Vaikuta kanssamme -uutiskirjeessä väh. 50 % avausprosenttiin
    - Pyritään Sateenkaariperheissä tapahtuu -uutiskirjeessä väh. 35 % avausprosenttiin
    - Pohditaan, miten voitaisiin hyödyntää uutiskirjettä (automaatiot jne.) tehokkaammin jäsen- ja varainhankintaviestinnässä
- *Sosiaalinen media:* Ylläpidetään olemassa olevia kanavia. X:n käytöstä viestintäkanavana luovutaan. Someviestinnän painopiste erityisesti Instagramissa.

Viestinnän kampanjoita:

Vuonna 2026 kampanjoiden määrää ja sisältöä suunnitellaan resurssien mukaan, painottaen jäsenhankintaa, lahjoittamista ja vaikuttamistyön tavoitteita.

1. **Jäsenhankintakampanja**: kohdennettu kampanja sosiaalisessa mediassa ja tapahtumien yhteydessä, jossa korostetaan jäsenyyden merkitystä ja yhteisöllisyyttä
2. **Lahjoittamiseen kannustava kampanja**: eri lahjoitusvaihtoehtojen esiin tuominen ja tarinallinen viestintä lahjoittamisen vaikutuksista sateenkaariperheiden elämään
3. **Vaikuttamisviestinnän kampanja**: tuodaan esiin. mm. puolueiden kantoja sijaissynnytyksestä ja useamman oikeudellisen vanhemman tavoitteesta
4. **Uusien verkkosivujen jatkokehityksen viestintä**: nostetaan esiin tietokokonaisuuksia, jotka tukevat yhdistyksen tavoitteita ja lisäävät kävijöiden määrää
5. **Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä (IFED)** 3.5.2026
6. **Valtakunnallinen #PerhePride-kampanja** ja tapahtumien mainostus Priden aikaan (touko–syyskuu)
7. **Teemapäivien ja -viikkojen viestintä** vuoden ympäri, erityisesti sateenkaariperheiden, -vanhempien ja -lasten näkökulmasta

5.2. Sateenkaariperheitä ja perhettä suunnittelevia koskevan tiedon kerääminen

Sateenkaariperheiden ja perhettä suunnittelevien oikeuksiin, mahdollisuuksiin ja hyvinvointiin liittyy edelleen lukuisia asioita ja tekijöitä, joita ei tunneta.

Tavoitteet
Yhdistyksen toiminta perustuu tutkittuun tietoon kohderyhmän tarpeista. Ammatillisen työn kehittäminen ja lainsäädäntöön ja palvelujärjestelmään vaikuttaminen priorisoidaan selvitysten mukaisesti olennaisimpiin ja kiireellisimpiin asioihin.

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Alkuvuodesta 2026 kerätään parillisina vuosina kerättävää suuri sateenkaariperhekysely, jossa erityisinä teemoina jäsenyyteen ja jäsenhankintaan liittyvät kysymykset, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön onnistumisen mittaaminen ja ajankohtaiset vaikuttamistyön teemat
- Mahdollisia muita aiheita, joista kyselyitä voisi olla tarkoituksenmukaista tehdä, on samaa sukupuolta olevien parien kokemukset adoptiopolulta ja myöhäisheränneiden perhetilanteet

5.3. Jäsenpalvelujen kehittäminen

Yhdistyksen jäsenmäärä on ollut jo useita vuosia yli 1000, mutta jäsenmäärässä on pientä vuosittaista vaihtelua. Kyselyiden perusteella tiedämme, että yhdistys tavoittaa toimintansa kautta satoja henkilöitä, jotka eivät ole jäseniä.

Tavoitteet
Jäsenet kokevat, että he ovat osa tärkeää kansalaisliikettä, ja haluavat tukea yhdistyksen tavoitteiden toteutumista pysymällä yhdistyksen jäseninä. Ne jäsenet, jotka osallistuvat yhdistyksen toimintaan, saavat riittävät ja oikea-aikaiset tiedot toiminnasta. Jäsenyyteen liittyvät prosessit sujuvat nopeasti ja ilman virheitä. Jäseneksi liittyminen on houkuttelevaa ja helppoa. Yhdistyksen jäsenmäärä kasvaa.

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Kehitetään yhdistyksen jäsenviestintää osana vuositeemaa

5.4. Hyvä hallinto varmistaa toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden

Yhdistyksen toiminnan suuntauksista päättää yhdistyksen yleinen kokous, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Toimintasuunnitelman toteuttamisesta vastaa hallitus, jota johtaa puheenjohtaja. Hallitus kokoontuu 6–8 kertaa vuodessa, josta ainakin kaksi etäkokouksena. Hallituksen esittelijänä toimii toiminnanjohtaja.

Vuonna 2022 vahvistettu strategia 2030 ohjaa myös hallinnon kehittämistä. Yhdistyksen hallintoa ohjaa johtosääntö, joka sisältää myös henkilöstöhallinnon ohjeet. Johtosääntöä tarkennetaan vuosittain. Muita ohjaavia asiakirjoja ovat taloussääntö (sisältää matkustussäännön), palkkapolitiikka (päivitetty 2020), tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat (viimeksi päivitetty 2023 ja 2024), perheystävällisyysohjelma (luotu 2022), työsuojelun toimintaohjelma (luotu 2024), paikallistoiminnan tavoitteet ja määrärahojen myöntämisen kriteerit (päivitetty 2019) sekä leiritoiminnan tavoitteet ja rahoitusmalli (luotu 2025).

Tavoitteet
Huolehditaan, että yhdistyksen hallinto tukee suunnitelmallista ja tehokasta perustehtävän toteuttamista ja tarkkaa taloudenpitoa. Hyvä hallinto huomioi kaikki yhdistyksen toimijat, jäsenet, osallistujat ja asiakkaat yhdenvertaisesti.

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Tehdään vuosittain strategian 2030 toimeenpanosuunnitelma ja toimintasuunnitelma
- Järjestetään kevätkokous la 28.3. paikallistoiminnan kehittämispäivien yhteydessä. Päivät järjestetään muualla kuin Helsingissä.
- Syyskokous järjestetään la 14.11. yhdistyksen toimistolla Helsingissä osana syksyn toimintapäivää, joka sisältää oman ohjelman paikallistiimien vapaaehtoisille.

Henkilöstö

Yhdistys työllistää vuonna 2026 yhteensä 10 täysiaikaista työntekijää, elleivät rahoitusleikkaukset vähennä määrää. Vuonna 2026 henkilöstöpolitiikassa painopisteinä esihenkilötyön vahvistaminen ja sijaisjärjestelyiden suunnittelu.

Työntekijöiden osaamista ja jaksamista tuetaan säännöllisellä koulutuksella ja virkistyspäivillä. Esihenkilötyötä tuetaan johtosäännöllä, joka sisältää henkilöstöohjeen, sekä vuonna 2020 käynnistetyn esihenkilötyöryhmän toiminnalla. Palkkausta kehitetään vuonna 2020 vahvistetulla palkkalinjauksella. Työyhteisön toimintaa kehitetään vuonna 2023 päivitetyllä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla, vuonna 2022 vahvistetulla perheystävällisyyssuunnitelmalla, vuonna 2024 vahvistetulla työsuojelun toimintaohjelmalla sekä viestintästrategialla 2023–2026. Loppuvuodesta 2023 vahvistettiin varhaisen tuen malli, ja vuonna 2025 turvallisuusohjeistus. Toteutetaan työterveyshuoltoa yhteistyössä Terveystalon kanssa työterveyshuollon toimintasuunnitelman pohjalta. Tarjotaan koko henkilöstölle yleislääkäritasoinen sairaanhoito sekä liikunta- ja kulttuurisetelit.

Seuranta ja arviointi

Sateenkaariperheet ry:n hallitus ja vuosikokous seuraavat toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista raportoinnin sekä toimintakertomusten ja -suunnitelmien avulla. Hallituksen asettamat työryhmät kehittävät ja valvovat tavoitteiden toteutumista. Työntekijät raportoivat hallitukselle toiminnan toteutumisesta. Keskeisimmille toiminnoille laaditaan tarkennetut toimintasuunnitelmat. Keskeisimmistä toiminnoista, osallistujamääristä ja yhteydenotoista pidetään kirjaa ja seurataan kysynnän kehittymistä. Jäsenistölle tehdään joka toinen vuosi jäsenkysely, jolla kartoitetaan jäsenten toiveita, tarpeita ja kokemuksia yhdistyksen toiminnassa mukanaolosta. Leireistä ja perhevalmennuksista kerätään aina palaute osallistujilta. Vaikuttamistoimintaa arvioidaan yhteistyössä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa. Vuosien 2021–2023 aikana on työstetty kaikkien toimintojen tuloksellisuuden mittaamiseen soveltuvat mittaristot, joilla toimintaa raportoidaan myös STEAlle.

Toimitilat

Sateenkaariperheet ry:n toimitilat sijaitsevat Helsingissä, Haapaniemenkatu 7-9C, 2.krs. Toimitila on 525 neliön kokoinen ja koostuu kahdeksasta työhuoneesta, neljästä ryhmätilasta ja muista tiloista. Toimitiloihin on muutettu kesällä 2023. Toimitiloissa on liikaa tilaa nykyisille toiminnoille, joten osaa tiloista pyritään alivuokraamaan.

Talous

Yhdistyksen rahoitus perustuu pääosin Stean avustuksiin. Muita rahoittajia ovat Helsingin, Oulun, Turun ja Tampereen kaupungit. Kaupunkien avustukset ovat nousseet tasaista tahtia. Tuottoja saadaan lisäksi osallistumismaksuina, ennen kaikkea leiritoiminnasta. Näillä tuotoilla katetaan osa leirikeskusten perimistä maksuista. Oman varainhankinnan tuotot ovat jäsenmaksuja, lahjoituksia ja pienehköjä tarvikemyynnin tuottoja. Omaa varainhankintaa on tehty myös yhteistyössä Seta ry:n kanssa.

Vuoden 2026 budjetissa varsinaisen toiminnan kaikki kulut ovat 980 200 euroa:

Yleishallinto 273 000
Sateenkaariperhetoiminta 256 300
Perhesuhdekeskus 190 900
Monimuotoiset perheet -verkosto 260 000

Toimenpiteet vuonna 2026:

- Vuositeeman puitteissa vuoden 2026 aikana on tarkoitus kartoittaa uusia avustuslähteitä, kehittää jäsen- ja varainhankintaa sekä karsia kuluja mahdollisten leikkausten puitteissa
- Talouden seurantaa toteutetaan vuosittain vahvistettavan taloussäännön mukaisesti.
- Hallitus nimittää kaksi tositetarkastajaa parantamaan omavalvontaa.
- Taloushallinnon tehtävien siirtoa toiminnanjohtajalta uudelle hallintopäällikön tehtävänkuvalle valmistellaan
    - Taloushallinnon sähköistämistä viimeistellään vielä vuonna 2026 syksyllä 2024 tehdyn suunnitelman mukaisesti.
    - Palkanmaksun ulkoistamista selvitetään
- Paikallistoiminnan määrärahat varataan ja niiden käyttöä valvotaan vuonna 2019 päivitettyjen kriteerien perusteella.
- Leiritoiminnan määrärahat varataan vuoden 2025 aikana vahvistettujen kriteerien perusteella

LIITE 1: Lapsiperhetyön paikallistiimien toimintasuunnitelma

Helsinki/ pääkaupunkiseutu

Vuonna 2026 sateenkaariperheiden pääkaupunkiseudun tiimi järjestää monipuolista vertaistuellista ja yhteisöllistä toimintaa kaikenikäisille. Toiminta painottuu perhekahviloihin, joita on viikoittain tiistaiaamuisin sekä noin kymmenen kertaa vuodessa viikonloppuisin, usein teemallisin sisällöin. Lisäksi järjestetään erillisiä perhekahviloita sukupuolivähemmistö- ja kumppanuusperheille. Vuoden aikana toteutetaan retkiä perheystävällisiin kohteisiin, joissa huomioidaan erilaisten perheiden tarpeet, sekä koululaisille ja teineille suunnattuja kokoontumisia, joissa toiminnallisuus madaltaa kynnystä tulla mukaan. Helsinki Priden, TransHelsingin ja kansainvälisen sateenkaariperhepäivän yhteydessä järjestetään erityisiä tapahtumia, ja yhteistyö jatkuu muun muassa HAMin ja Talomuseon kanssa.

Aikuisten toimintaan kuuluvat vertaistukiryhmät, kuten Alkutaival sekä sosiaalisten vanhempien, sukupuolivähemmistöihin kuuluvien aikuisten ja sateenkaari-isien tapaamiset. Lisäksi järjestetään lukupiiri, käsityökerho, peli-iltoja, toiminnallisia vanhempien iltoja sekä uutena eroperhetoimintaa. Sateenkaariseikkailijat tarjoavat tekemisen lomassa syntyvää vertaistukea, ja teinien vanhemmille on omia tapaamisia ja mahdollinen viikonloppukurssi. Toimintaa tukee paikallistiimi, joka huolehtii järjestelyistä, kokoontuu säännöllisesti ja kehittää toimintaa. Lisäksi kannustetaan perheitä järjestämään omia tapaamisia, joihin saa apua tiimiltä. Vuoteen sisältyy myös leirejä: yhteinen leiri kumppanuusperheille ja sateenkaari-isille, vertaistuellinen leiri ei-binäärisille vanhemmille sekä sateenkaariperheristeily, jossa ohjelmaa on sekä aikuisille että lapsille.

Vuonna 2026 sateenkaariperheiden pääkaupunkiseudun tiimi järjestää monipuolista vertaistuellista ja yhteisöllistä toimintaa eri ikäisille.

Perhekahvilat ja tapaamiset

- Viikoittainen perhekahvila tiistaiaamuisin (alkusyksystä harvemmin vapaaehtoisten puutteen vuoksi).
- Viikonlopun perhekahviloita n. 10 kertaa vuodessa, osin teemallisia.
- Erillisiä perhekahviloita sukupuolivähemmistö- ja kumppanuusperheille n. 10 kertaa.

Retket ja tapahtumat

- Retkiä perheystävällisiin kohteisiin, osa maksullisia.
- Koululaisille aktiviteetteja joka toinen kuukausi ja teineille kolme omaa kokoontumista.
- Helsinki Priden ja TransHelsingin yhteydessä perheille suunnattuja tapahtumia.
- Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä kevätjuhla.
- Yhteistyötä mm. HAMin ja Talomuseon kanssa.

Aikuisten ja vanhempien ryhmät

- Alkutaival-vertaisryhmä (10–11 kertaa).
- Sosiaaliset vanhemmat, sukupuolivähemmistöihin kuuluvat aikuiset ja isätapaamiset.
- Lukupiiri (11 kertaa), käsityökerho (7 kertaa), peli-illat ja eroperhetoiminta uutena.
- Sateenkaariseikkailijat jatkaa toimintaansa.
- Vanhemmille toiminnallisia iltoja (pakopeli, teatteri).
- Teinien vanhemmille 5 kokoontumista sekä mahdollinen viikonloppukurssi.

Tiimitoiminta

- Tiimipalavereita ja virkistyspäivä, pyritään lisäämään aktiivisia jäseniä.
- Kuka tahansa voi ehdottaa omia tapaamisia, tiimi tukee järjestämisessä.

Leiritoiminta

- Yhteinen leiri kumppanuusperheille ja sateenkaari-isille.
- Aikuisten leiri ei-binäärisille vanhemmille.
- Sateenkaariperheristeily vertaistoimintoineen.

Häme

Kanta-Hämeessä paikallistoiminta alkoi vuonna 2019, ja vuonna 2026 sen päävastuusta vastaavat kaksi uutta vapaaehtoista. Tapaamiset järjestetään pääosin viikonloppuisin Hämeenlinnassa, useimmiten MLL:n Malliksella, jossa on hyvät tilat lapsille ja aikuisille. Ohjelma sisältää kuukausittaisia perhetapaamisia, retkiä ja osallistumista Hämeenlinna Prideen. Vuoden aikana luvassa on esimerkiksi leikkitapaaminen KidsPark Hugolassa, metsäretki, kesäretki Puuhamaahan, elokuvakäynti ja pikkujoulut. Lisäksi kartoitetaan kiinnostusta aikuisten kahvitteluille, joiden tarkoitus on tarjota vertaistukea ja yhteistä aikaa ilman lapsia. Tavoitteena on tarjota sateenkaariperheille matalan kynnyksen mahdollisuuksia vertaistukeen, lasten ystävyyssuhteiden syntymiseen ja tietoon Sateenkaariperheet ry:n toiminnasta.

Vuoden 2026 ohjelma:

- Kuukausittaiset perhetapaamiset Malliksella (keskustelua aikuisille, leikkejä ja askartelua lapsille)
- Leikkitapaaminen KidsPark Hugolassa (helmikuu)
- Metsäretki (toukokuu)
- Kesäretki Puuhamaahan (kesä–heinäkuu)
- Hämeenlinna Pride (elokuu)
- Mahdollinen elokuvakäynti (syksy)
- Pikkujoulut (marras–joulukuu)
- Aikuisten kahvittelut 2 kertaa vuodessa (kevät ja syksy)

Jyväskylä

Jyväskylän vapaaehtoistiimi on kasvanut vuoden 2025 aikana ja erityisesti retkien järjestäminen kiinnostaa. Myös kesällä toteutetussa kyselyssä paikalliset sateenkaariperheet toivoivat retkiä, joten vuodelle 2026 haetaan aiempaa suurempaa budjettia niiden toteuttamiseen. Perhekahviloita on tarkoitus järjestää jatkossa harvemmin, noin kerran kuukaudessa, jotta vapaaehtoisille jää enemmän aikaa suunnitella ohjelmaa pelkän kahvin ja leikkitilojen lisäksi. Näin pyritään varmistamaan, että tapahtumat toteutuvat suunnitellusti ja että niistä viestitään aktiivisemmin somessa sekä sateenkaariperheiden verkkosivujen kalenterissa.

Vuoden 2026 ohjelmaan kuuluu noin kymmenen teemallista perhekahvilaa keväällä ja syksyllä, Alkutaival-ryhmän tapaamiset, kevään ja syksyn metsäretket sekä vappupiknik ja sateenkaariperhepäivän juhla. Lisäksi järjestetään kesällä lähiretki esimerkiksi Ysitien lemmikkiin tai lasten teatteriin, liikennepuistotapaaminen sekä leikkipuisto- ja uimarantatreffejä. Syksyllä ohjelmassa on osallistuminen Jyväskylä Pride -viikolle, retki uimahalliin, leikkitreffit Leo’s leikkimaassa tai trampoliinipuistossa sekä vuoden päätteeksi pikkujoulut viimeisen perhekahvilan yhteydessä.

Perhekahvilat: n. 1x/kk keväällä ja syksyllä, yhteensä noin 10 kertaa, teemalla (esim. muskari, nukketeatteri)

Alkutaival: 3 tapaamista kahvilan kabinetissa (jos osallistujia riittää)

Retket ja tapaamiset:

- Metsäretki keväällä ja syksyllä
- Vappupiknik
- Sateenkaariperhepäivän juhla perhepuistossa
- Lähiretki kesällä (esim. Ysitien lemmikki, lasten teatteri)
- Liikennepuistotapaaminen kesällä

- Leikkipuisto- ja uimarantatapaamisia kesällä
- Retki uimahalliin ja yhteinen välipalahetki kahvilassa
- Leikkitreffit Leo’s leikkimaassa ja/tai trampoliinipuistossa syksyllä/alkutalvella

Osallistuminen: Jyväskylä Pride -viikolle syyskuussa

Päätös: Pikkujoulut viimeisen perhekahvilan yhteydessä

Keski-Uusimaa

Keski-Uusimaan tiimissä on aloittanut uusi vapaaehtoinen, jonka tavoitteena on aktivoida toimintaa Järvenpäässä perhekahviloiden muodossa. Syksyllä 2025 järjestetään arviolta noin neljä tapaamista, ja niiden pohjalta suunnitellaan toimintaa vuodelle 2026. Tavoitteena on rekrytoida lisää vapaaehtoisia ja mahdollisuuksien mukaan monipuolistaa tapahtumatarjontaa.

Vuoden 2026 ohjelmaan sisältyy perhetapaamisia/kahviloita Perhetalo Joutsikissa Järvenpäässä sekä kokeiluja pienimuotoisten retkien ja teematapaamisten muodossa. Näin pyritään luomaan vakiintuvaa toimintaa alueelle ja vahvistamaan sateenkaariperheiden yhteisöllisyyttä myös Keski-Uudellamaalla.

Tapahtumat:
• Perhetapaamiset: n. 1x/kk keväällä ja syksyllä (arvio 8–10 kertaa vuodessa)

Kokkola

Kokkolan kaksihenkisen tiimin toiminta on tällä hetkellä epävarmaa. Vuonna 2026 keskitytään rekrytoimaan uusia vapaaehtoisia alueelle.

Kuopio

Kuopion tiimiin kuuluu kaksi vapaaehtoista. Toiminnan suunnittelu vuodelle 2026 on vielä auki.

Kymenlaakso

Kymenlaakson kaksihenkisen tiimin toiminta on tällä hetkellä epävarmaa. Vuodelle 2026 suunnitellaan kuitenkin sateenkaariperhepäivän retkeä tai muuta tapahtumaa Kotkaan tai sen lähialueelle. Tiimi osallistuu paikallisiin Pride -tapahtumiin esittelypöydällä, kuten Haminassa, Kotkassa, Loviisassa ja Kouvolassa. Pyynnöstä tehdään myös vierailuja esimerkiksi oppilaitoksiin ja erilaisiin tapahtumiin. Keskeisenä tavoitteena on rekrytoida alueelle lisää vapaaehtoisia toiminnan vahvistamiseksi.

Länsi-Pirkanmaa

Länsi-Pirkanmaan tiimissä toimii tällä hetkellä kaksi aktiivista vapaaehtoista sekä vaihtelevasti muutamia muita jäseniä. Vuosi 2025 on ollut rauhallisempi kuin aiemmat, ja keväällä järjestettiin viisi tapahtumaa, joista osa jouduttiin muuttamaan tai perumaan sairastumisten ja vetäjäpulaan vuoksi. Tiimi on kuitenkin jatkanut aktiivista osallistumista alueellisiin tapahtumiin ja ollut mukana neljässä Pride-tapahtumassa: Sastamalassa, Nokialla, Hämeenkyrössä ja Ikaalisissa. Yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa suunnitellaan edelleen tulevien vuosien varalle.

Toiminnasta tiedotetaan Instagramissa ja Sateenkaariperheet ry:n verkkosivuilla, ja neuvoloihin lähetetään materiaalia sateenkaariperheellistymisestä. Syksyllä 2025 luvassa on vielä vertaistapaamisia aikuisille, perheille ja koululaisille. Samalla rekrytoidaan uusia vapaaehtoisia, jotta toiminta säilyy monipuolisena ja matalan kynnyksen osallistumismahdollisuudet jatkuvat. Esteettömyys ja turvallisemman tilan periaatteet ovat toiminnan keskiössä.

Vuoden 2025 kohokohta oli Länsi-Pirkanmaan ja Tampereen tiimien järjestämä ensimmäinen perheiden pääsiäisleiri Ikaalinen Spa & Resortissa. Tapahtuma toi yhteen yhdeksän perhettä ja sai runsaasti kiitosta lämminhenkisyydestään ja yhteisöllisyydestään. Leiri osoitti, kuinka tärkeää ja toivottua perheille suunnattu leiritoiminta on.

Vuoden 2026 toiminta

Ensi vuonna tapahtumia järjestetään hieman aiempaa maltillisemmin, mutta tavoitteena on tarjota 1–2 merkityksellistä kohtaamista kuukaudessa. Tapahtumat pidetään avoimina kaikille sateenkaari-ihmisille – perheellisille, lasta toivoville ja monenlaisissa perhemuodoissa eläville.

Suunnitelmaan sisältyy:

- Perheille ja kaikille avoimia tapahtumia: pulkkailu, kylpyläretki Ikaalinen Spahan, vähintään kaksi metsäretkeä, ystävänpäivän sateenkaarikahvila korupajoineen sekä valtakunnallinen sateenkaari- ja kumppanuusperheleiri.
- Koululaisten ja nuorten vertaistapaamisia, yhteistyötä alueen nuorisotoimijoiden kanssa.
- Sosiaalisten vanhempien ja trans-/muunsukupuolisten lasten tapaamisia.
- Aikuisten liikuntapainotteinen tapaaminen.
- Säännölliset sateenkaarikahvilat (vähintään 4 kertaa vuodessa) ja Lä-Pi lähtee -tapaamiset osallistujien toiveiden mukaan.
- Kulttuuri- ja yhteisötapahtumia, kuten osallistuminen Nokian, Ikaalisen, Sastamalan ja Hämeenkyrön Prideihin sekä esimerkiksi vappurieha Tehdassaaressa.
- Toiminnan ja materiaalien vieminen lasten ja perheiden palveluihin sekä perhekeskuksiin (Pirha).

Vuoden 2026 tavoitteena on panostaa laatuun, yhteisöllisyyteen ja moninaisuuden huomioimiseen, jotta jokainen kohtaaminen olisi lämmin, turvallinen ja merkityksellinen.

Oulu

Vuonna 2026 Oulun sateenkaariperheiden toiminnan painopisteenä on laaja yhteistyö, toiminnan saavutettavuus ja vapaaehtoisten tukeminen. Tavoitteina ovat:

- tiivis yhteistyö MLL:n Pohjois-Pohjanmaan kanssa (perhekahvilat, tilojen käyttö, Pride-puistojuhlan perhealue)
- yhteistyö Simpukka ry:n Helminauhan kanssa (vertaisryhmä lahjasoluperheille ja itsellisten vanhempien tapaamiset)
- verkostot paikallisten perhetoimijoiden kanssa (esim. Erityislapsiperheiden asialla, Sateenkaariseniorit näkyväksi -hanke)
- monipuolinen yhteistyö Oulu Priden ja Oulun Setan kanssa vuoden ympäri
- yhdistyksen esitteiden ja tiedon jakaminen perhekahviloissa, kirjastoissa, neuvoloissa, korkeakouluissa sekä verkossa
- turvallisemman tilan koulutus kaikille vapaaehtoisille, esteettömyyden ja saavutettavuuden huomioiminen
- vapaaehtoistiimin laajentaminen ja toiminnan jatkuvuuden turvaaminen (erityisesti koululaiset, nuoret, aikuiset ja erityisryhmät mukana suunnittelussa)
- aktiivinen tiedotus Instagramissa, Facebookissa, WhatsAppissa sekä yhdistyksen tapahtumakalenterissa
- uusien tapahtumien kehittäminen: sateenkaareva Oulu -tapahtuma kaksi kertaa vuodessa, keskusteluilta sateenkaariperheiden läheisille, toiminnan toteuttaminen myös lähialueilla
- avustusten hakeminen (Oulun kaupunki, Oulu Pride, Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026, käsityökerho)

Yleiset suunnitelmat

- Perhekahvilat: viikoittain, vuoroviikoin aamupäivisin ja iltapäivisin
- Perhetapaamiset: kerran kuukaudessa viikonloppuisin Vihreällä talolla
- Vertaisryhmät:
    - sosiaalisille vanhemmille 1x/kk
    - itsellisille vanhemmille 2x/kk
    - Helminauha (lahjasoluperheet) 1x/kk
- Aikuisille suunnattu toiminta: sateenkaareva lukupiiri 1x/kk, sateenkaareva fantasialukupiiri 1x/kk, käsityökerho 1x/kk, taidepäiväkirjatyöpaja 1x/kk, rentoutus- ja hyvinvointitapahtumia, liikuntakokeiluja
- Koululais- ja nuorisotoiminta: kuukausittain kokoontuva ryhmä, yhteistyötä nuorisotoimijoiden kanssa
- Teemalliset ryhmät: väkivaltaa sateenkaaren alla -vertaisryhmä (yhteistyö Oulun turvakodin kanssa), translasten ja muunsukupuolisten lasten tapaamiset
- Uutta kokeilua: vauvavyöhyketerapia vapaaehtoisen vetämänä, kuntonyrkkeilytesti
- Vapaaehtoisille: ryhmäytymis- ja virkistystapaamiset keväällä ja syksyllä

Kuukausittaiset lisäsuunnitelmat 2026

- Tammikuu: retki Leo’s Leikkimaahan, uusien perheiden houkuttelu
- Helmikuu: ystävänpäiväaskartelua perhekahviloissa, luistelu koululaisille, nuorille ja aikuisille
- Maaliskuu: pulkkamäki Oulu Priden kuukauden pride-toimintana, luonto- ja nuotioretki perheille
- Huhtikuu: pääsiäisrieha Vihreällä talolla, koululaisten ja nuorten megazone
- Toukokuu: naamiaiset, sateenkaareva Oulu -tapahtuma, osallistuminen Kummaconiin (sateenkaareva olohuone, sarjakuvanäyttely, fantasialukupiiri), sateenkaariperheviikko (luentoja, satutuokioita, kirjanäyttelyitä, hohtokeilaus, yhteistyötä senioreiden ja läheisten kanssa)
- Kesäkuu: ulkotapaamisia perheille, luonto- ja nuotioretki, juhannusjuhlat sateenkaariperhekahvilassa, tivoli- tai vauhtipuistoretki
- Heinäkuu: ulkotapaamisia perheille, Oulu Pride (ohjelmaa vauvasta aikuisiin, läheisille ja erityisryhmille)
- Elokuu: uusien vapaaehtoisten rekrytointi, uusien toimintojen käynnistys
- Syyskuu: osallistuminen Oulu-päiviin, luonto- ja nuotioretki
- Lokakuu: syyslomatoimintaa (HopLop, Megazone), naamiaiset perhetapaamisessa
- Marraskuu: osallistuminen Ilon päivään (lasten oikeuksien viikon tapahtuma)
- Joulukuu: perhepikkujoulut, itsellisten perheiden pikkujoulut, aikuisten pikkujoulut, vapaaehtoisten pikkujoulut

Oulu Pride 2026

- Aidattu perhealue puistojuhlassa, jossa mm. pomppulinnat, kirjastoauto, kasvomaalaus, keppihevosrata, yhteisötaideteos, saippuakuplapiste, lastenmusiikkia, välipalaa lapsille sekä arvonta yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa
- Ohjelmaa koko viikon ajan: perhekahviloita, pride-valokuvaus, värikylvyt, retkiä (Leo’s Leikkimaa, Megazone, Seikkailupuisto Huikia), luentoja (esim. ”Miten lapsia tehdään”), vertaisryhmiä (Alkutaival, Helminauha, itselliset vanhemmat, sateenkaariperheiden läheiset, trans-taustaiset), kulttuuriohjelmaa (lukupiirit, kirjanäyttelyt, satutuokiot kirjastossa), perhebrunssi sekä keskustelutilaisuuksia kouluissa ja päiväkodeissa sateenkaariperheiden arjesta.

Rovaniemi / Lappi

Rovaniemen paikallistoiminta on avoin kaikille Lapin alueen sateenkaariperheille. Perhekahvilat jatkuvat kuukausittain kesätaukoa lukuun ottamatta, ja ne toteutetaan yhteistyössä Mannerheimin lastensuojeluliiton kanssa MLL:n tiloissa. Toiminta on vapaamuotoista, ja tapaamisia vetävät kaksi vapaaehtoista.

Vuonna 2026 tavoitteena on lisätä tietoisuutta Sateenkaariperheiden toiminnasta Rovaniemellä ja houkutella uusia perheitä mukaan vertaistukitoimintaan. Syksyllä järjestetään “Uusien ilta” matalan kynnyksen tutustumistapaamiseksi, ja keväällä Arctic Priden yhteydessä pyritään tarjoamaan uusille perheille mahdollisuus liittyä mukaan. Lisäksi järjestetään 1–2 erityistapahtumaa, kuten RolloHalli-käynti tai teatterivierailu.

Vuoden 2026 tapahtumat (yhteensä 14 tapaamista):

- Kuukausittaiset perhetapaamiset MLL:n tiloissa (9–10 kertaa), joista yksi suunnattu erityisesti uusille perheille
- Teemalliset perhetapaamiset (4 kertaa):
    - Arctic Pride -tapahtuman yhteydessä
    - RolloHallissa tai muu paikallinen excursio (1–2 kertaa)
    - Pikkujoulut MLL:n tiloissa marraskuussa

Tampere

Tampereen alueen toimintaa organisoi kymmenhenkinen tiimi, johon on saatu uusia vapaaehtoisia vuonna 2025. Tiimi tekee aktiivista yhteistyötä Tampereen kaupungin, Sinuksi ry:n (ent. Pirkanmaan Seta), Perhesuhdekeskuksen, Tammela-keskuksen, Huushollin ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Tiedotus tapahtuu sosiaalisen median kautta (Instagram, Facebook), Sateenkaariperheet ry:n uutiskirjeessä ja tapahtumakalenterissa sekä Sinuksi ry:n kalenterissa.

Toiminta kohdistuu eri perheryhmiin ja aikuisille tarjotaan omaa vertaistuellista ohjelmaa. Vuonna 2026 suunnitellaan myös yhteistyötä kumppanuusvanhemmuushankkeen vapaaehtoisten kanssa.

Vuoden 2026 tapahtumat (arvio n. 74 tapaamista):

Perheille:

- Perhekahvilat viikoittain (n. 35 kertaa)
- Perhetapaamiset kuukausittain: sisäleikkipuistot, leikkipuistotreffit, ulkoilu- ja retket, kylpyläretki, Taikaponit-tallivierailu, Tiedekassa-tiedehetki, perheiden aamiaisbrunssi, Lastenkupla-tapaaminen
- Kaikkien perheiden pikkujoulut
- Isovanhempien/läheisten päivä
- Yhteistyötapahtuma kumppanuusvanhemmuushankkeen kanssa

Koululaisille:

- Vertaistuellinen elokuvailta
- Keilausilta koululaisille ja vanhemmille
- Tiedepäivä Tiedekassa
- Yön yli metsäretki
- Kulttuurielämyksiä, esim. teatterinäytös

Aikuisille:

- Alkutaival-vertaistapaamiset kerran kuukaudessa (11 kertaa)
- Illanvietot 2 kertaa vuodessa
- Keskustelu- ja luentotilaisuuksia (esim. parisuhde, vanhemmuuden vahvistaminen)
- Rakkaussuhde-viikonloppu tai Rikasta minua -kurssi yhteistyössä Perhesuhdekeskuksen kanssa

- FlowPark-päivä, saunahetki Rauhaniemen kansankylpylässä, vertaistuellinen brunssi
- Sateenkaariuusperheiden aikuisten tapaamiset
- Aikuisten pikkujoulut

Kulttuuri ja yhteisöllisyys:

- Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä
- Osallistuminen Manse Pride -viikolle: kulkue, puistojuhla ja lastentapahtuma yhteistyössä kaupungin ja Kulttuurikeskus Rullan kanssa

Leirimuotoinen toiminta:

- Perheiden pääsiäisleiri Ikaalisten kylpylässä
- Perinteinen kesäleiri Pyysalossa
- Aikuisten pyöräilyreissu Saimaalle

Turku

Turun paikallistiimissä toimii tällä hetkellä seitsemän vapaaehtoista. Uusia vapaaehtoisia pyritään rekrytoimaan aktiivisesti, jotta vuoden 2026 toiminta voisi laajentua nykyisestä.

Toiminnasta tiedotetaan Facebookissa (Turun seudun sateenkaariperheet), Instagramissa (@turunsateenkaariperheet) ja Sateenkaariperheiden tapahtumakalenterissa. Lisäksi tiimi ylläpitää kahta WhatsApp-ryhmää: Sateenkaariperheet Turus ja Lukupiiri.

Tiimi tekee tiivistä yhteistyötä Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän sekä Mannerheimin lastensuojeluliiton Turun osaston kanssa, jotka myös tiedottavat toiminnasta omilla kanavillaan.

Tapahtumat vuonna 2026:

- Perhetapaamiset Kauppakeskus Skanssin Skappelissa joka toinen keskiviikko (n. 20 kertaa)
- Sunnuntaitapaamiset Perhetalo Heidekenillä (n. 4–6 kertaa)
- Aikuisten lukupiiri Turun pääkirjastolla noin kerran kuukaudessa (n. 8 kertaa)
- Sateenkaariperhepäivän brunssi tai piknik-juhla
- Pride-viikon teemaohjelma, perhetapaaminen tai kylttityöpaja
- Laskiaisen pulkkarieha
- Luontoretkiä Turun ja lähialueiden poluille ja retkikohteisiin
- Museo- tai taidenäyttelyvierailuja aikuisille ja koululaisille opastuksella
- Joulunajan puuro- tai glögijuhla
- Aikuisten 1–2 yön vaellus syksyllä (erillinen suunnitelma)
- Uutta toimintaa mahdollisten uusien vapaaehtoisten myötä, esim. päiväretket tai koululaistoiminta

LIITE 2: Sateenkaari-ihmisten perhesuhdekeskuksen toimintasuunnitelma

Sateenkaari-ihmisten perhesuhdekeskuksen tehtävänä on tukea ja lisätä hyvinvointia sateenkaari-ihmisten itse määrittelemiin läheisiin ihmissuhteisiin. Niitä ovat esimerkiksi suhteet lapsuudenperheeseen, sukulaisiin ja muihin läheisiin, erilaiset rakkaussuhteet, ystävyyssuhteet, suhteet itse valitussa perheessä ja suhteet lapsiperheissä silloin, kun suhteen yksi tai useampi osapuoli kuuluu sukupuoli- ja/tai seksuaalivähemmistöön. Perhesuhdekeskuksen kohderyhmänä ovat kaikki sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä.

Sateenkaari-ihmisten perhesuhdekeskus toimii valtakunnallisesti. Perhesuhdekeskus toteuttaa vertaistoimintaa, tarjoaa ammatillisia tukipalveluita ja tuottaa tietoa ja materiaaleja suhteiden tueksi. Sateenkaari-ihmisten perhe- ja läheissuhteiden erityiskysymyksiä ja tuen tarpeita kartoitetaan jatkuvasti, ja kerättyä tietoa hyödynnetään kaikessa kehittämis-, kouluttamis- ja vaikuttamistyössä. Keskus kouluttaa ihmissuhde- ja perhetyön ammattilaisia ja tekee vaikuttamistyötä palveluiden kehittämisprosesseissa.

Perhesuhdekeskus on hallinnollisesti osa Sateenkaariperheet ry:tä. Perhesuhdekeskus tekee läheistä yhteistyötä muiden ammatillisia tukipalveluita tarjoavien sateenkaarijärjestöjen kanssa. Yksi tehtävistä on koordinoida sateenkaarijärjestöjen ammatillisten ja valtakunnallisten tukipalveluiden palveluohjausta sekä tukityötä tekevien työntekijöiden verkostoa.

Hallinto, kehittäminen ja viestintä

Perhesuhdekeskuksessa työskentelevät johtava asiantuntija ja suhdetyön asiantuntija. Toimintaa ohjaavia dokumentteja ovat esimerkiksi Sateenkaariperheet ry:n ja Perhesuhdekeskuksen yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä soveltuvin osin Sateenkaariperheiden strategia. Perhesuhdekeskuksen omaa strategiaa ja viestintästrategiaa aletaan työstää vuonna 2026.

Perhesuhdekeskukselle on vahvistettu vuonna 2025 uusi ohjausrakenne, johon kuuluu kaksi kehittämisryhmää: yhdistyksen sateenkaarityöntekijöistä koostuva asiantuntijaryhmä sekä hallituksen jäsenistä ja Perhesuhdekeskuksen vapaaehtoisista ja työntekijöistä koostuva työryhmä. Ryhmät tukevat työntekijöitä toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.

Viestintää kehitetään Sateenkaariperheet ry:n viestintäpäällikön tuella ja erillisen viestintäsuunnitelman linjaamana, joka valmistellaan syksyllä 2025. Vuonna 2026 jatketaan Perhesuhdekeskuksen tapahtumaviestinnän ylläpitoa ja kehittämistä sekä uudistetaan perhesuhdekeskus.fi-sivusto palvelemaan kohderyhmiä paremmin.

Viestinnän tavoite

Perhesuhdekeskuksen viestintä vahvistaa tunnettuutta, tuo lisää osallistujia tapahtumiin ja auttaa kohderyhmää löytämään heidän hyvinvointiaan tukevan tiedon äärelle

Viestinnän toimenpiteet 2026:

- Verkkosivu-uudistuksessa panostetaan erityisesti tapahtumien, tietosisältöjen ja materiaalien löydettävyyteen ja sivuston käyttäjäystävällisyyteen.
- Tuodaan viestinnässä esiin tapahtumakävijöiden tyytyväisyyttä ja hyviä tuloksia (esim. verkkosivut, some)
- Pidetään yllä tapahtumien hyvää no show -prosenttia, ettei tapahtumia jouduttaisi perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Seurataan tilannetta läpi vuoden.

- Kasvatetaan @sateenkaarisuhteet -Instagramia
- Hyödynnetään maksettua mainontaa tapahtumaviestinnässä
- …toimenpiteet tarkennetaan viestintäsuunnitelmassa 2026

Ammatillinen, psykososiaalinen tuki

Tavoite

Vaikeissa perhe- tai suhdetilanteissa olevat sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä saavat ammatillisen tuen palveluista tarpeitaan vastaavaa tietoa, tukea ja palveluohjausta selvitäkseen kriisistä ja ratkaistakseen läheissuhteidensa haasteita.

Perhesuhdekeskukseen kertyy tietoa ja asiantuntemusta sateenkaari-ihmisten perhe-, rakkaus- ja läheissuhteiden uusista ilmiöistä ja tuen tarpeista.

Toimenpiteet 2026

- Puhelinpalvelu palvelee kerran viikossa kaksi tuntia (tällä hetkellä ke klo 10-12)
- Päivystyschat palvelee tunnin viikossa (tällä hetkellä ma klo 15-16)
- Puhelinpalvelun ja päivystyschatin yhteydenottajaa tuetaan tilanteessaan puhelimitse/chatissa sekä jatko-ohjataan tarvittaessa muihin palveluihin tai Perhesuhdekeskuksen tukikeskusteluihin
- 1-5 kerran tukikeskustelujaksot vaikeissa suhdetilanteissa oleville sateenkaari-ihmisille ja heidän läheisilleen silloin, kun suhdetyön asiantuntija harkitsee, että osapuolet eivät ole saaneet tai eivät tule saamaan riittävää tukea julkisista palveluista. Tukikeskustelut tapahtuvat videoyhteydellä, puhelimitse tai kasvokkain Helsingissä. Tilanteita esimerkiksi:
    - Erityisen vaikeat suhde- ja erotilanteet, joihin liittyy lapsia
    - Monisuhteen ongelmat
    - Ongelmat itse valitun perheen suhteissa
    - Kumppanuus- ja uusperheiden vanhemmuuden jakamisen tai erotilanteen ongelmat
    - Vaikeat perhetilanteet seksuaalivähemmistöihin kuuluvien henkilöiden ja heidän vanhempiensa, puolisoiden tai muiden läheisten välillä (Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskus tukee sukupuolivähemmistöjä ja heidän läheisiään vastaavissa tilanteissa)
- Jokainen yhteydenotto ja tukikeskustelu kirjataan seurantalomakkeeseen ja kertynyttä tietoa analysoidaan palveluiden kehittämiseksi ja kohdentamiseksi.

Tavoitellut tulokset

Asiakkaista

- 80% kokee keskustelun helpottaneen oloa (kaikki tukimuodot)
- 80% kokee, että saivat tukea niihin asioihin, joista halusivat keskustella tukitapaamisessa
- 70% tiedot ja keinot löytää ratkaisu suhdetilanteeseen kasvoivat tukitapaamisessa

Vertaistoiminta

Tavoite

Vertaistoimintaan osallistuneet sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä kokevat saaneensa tietoa ja keinoja suhteensa vahvistamiseksi tai rakkaus- tai läheissuhteen rikkoutumisesta selviämiseksi. Osallistujat kokevat saaneensa apua vertaistuesta ja vähemmistöstressin lieventyneen. Eroryhmiin osallistuneiden osallisuus kasvaa ja yksinäisyys vähenee.

Toimenpiteet 2026

- Ystävyys-, rakkaus- ja läheissuhteita tukevat suhdetuokiot eri puolilla Suomea: 6 tuokiota / vapaaehtoiset

- Rakkaussuhteita tukevat kurssiviikonloput eri puolilla Suomea: 4vkl / vapaaehtoiset
- Sateenkaarierityiset eroryhmät (suomalainen eroseminaari): 1 valtakunnallinen (lähivkl + verkkotapaamiset) ja Helsinki / työntekijä ja/tai ulkopuolinen eroseminaarikoulutuksen saanut ohjaaja
- Myöhäisheränneiden ryhmä Helsingissä n. 11 tapaamista / vapaaehtoiset
- Kaikki toteutettava toiminta on vuosien aikana vakiintunutta toimintaa

Tavoitellut tulokset

Toimintaan osallistuneista

- 80% on saanut tietoa suhteisiin vaikuttaneista tekijöistä ja keinoja vahvistaa suhdettaan tai selvitä suhteen rikkoutumisesta
- 80% on hyötynyt vertaistuesta
- 80% vähemmistöstressi on helpottunut tapahtuman ajaksi
- 80% kokee omien tai suhteen voimavarojen kasvaneen
- Lisäksi eroryhmän osallistuneista:
    - osallisuuden kokemus on kasvanut
    - yksinäisyyden kokemus on vähentynyt
    - mielen hyvinvointi lisääntyy (positiivisen mielenterveyden mittari)

Muu neuvonnallinen toiminta ja materiaalit

Tavoite

Tietoa ja neuvonnallista materiaalia sateenkaari-ihmisten perhe-, rakkaus- ja läheissuhteiden tueksi on saatavilla eri muodoissa saavutettavasti ja yleistajuisesti.

Toimenpiteet 2026

- Pride-tapahtumien yhteydessä
    - 2-3 verkkoluentoa/chattia sateenkaari-ihmisille ja heidän läheisilleen eri teemoilla
- Olemassa olevien painettujen materiaalien jakaminen: Rakkaussuhteen työkirja ja Suhdekupla-keskustelukortit
- Tietosisältöjen päivittäminen ja uusien tarvittavien sisältöjen lisääminen verkkosivuille
- Ei uusia materiaaleja

Tavoitellut tulokset

- Kohderyhmät ovat saaneet tietoja, keinoja ja välineitä läheissuhteidensa hyvinvoinnin tueksi.
- Osallistuneet/materiaaleja käyttäneet tietävät, mistä saa apua läheissuhteiden sateenkaarierityisiin kysymyksiin.
- Perhesuhdekeskuksen tunnettuus on kasvanut materiaalien jakamisen myötä.

Vapaaehtoistoiminta

Tavoite

Perhesuhdekeskuksen vapaaehtoiset kokevat vapaaehtoisena toimimisen merkitykselliseksi ja arvostetuksi. He kokevat saavansa riittävästi tietoa ja tukea vapaaehtoisena toimimiseen. Heidän oma ja/tai suhteensa hyvinvointi lisääntyy vapaaehtoisena toimimisen myötä.

Toimenpiteet 2026

- Perhesuhdekeskuksen vapaaehtoistoimintaa järjestetään organisoidusti ja tuetusti työntekijöiden taholta. Suurin osa vapaaehtoisista ohjaa suhdetuokioita ja rakkaussuhdekursseja, jotka ovat erityinen vapaaehtoisuuden muoto. Vapaaehtoisten tulee

ryhmän ohjaamisen lisäksi hallita laajojakin tietopohjaisia sisältöjä ihmissuhteiden eri teemoista. Viikonloppukursseja ohjatessaan vapaaehtoiset ovat vastuussa koko viikonlopun kulusta. Perhesuhdekeskuksessa ohjataan Helsingissä myös myöhäisheränneiden ryhmää, joissa käsitellään erityisen haasteellisia suhdetilanteita sateenkaari-ihmisten ja heidän (ex-)kumppaneidensa, vanhempiensa tai muiden läheistensä välillä.

- Koulutukset ja tuki:
  - tarvittaessa yksi Suhdetuokioiden ohjaajakoulutus uusille vapaaehtoisille
  - viikonlopun mittainen täydennyskoulutus kaikille vapaaehtoisille (=vapaaehtoistoiminnan kehittämispäivät)
  - Mahdollisesti taloustilanteen salliessa Läheisyys ja seksuaalisuus rakkaussuhteessa -kurssin ohjaajakoulutus
  - tarvittavat lisäperehdytykset yksittäisille vapaaehtoisille teemoitettujen suhdetuokioiden ja -kurssien sisältöihin
  - yksilöllisiä ohjauskeskusteluja puhelimitse tai videoyhteydellä

Tavoitellut tulokset

Perhesuhdekeskuksella on osaavia, sensitiivisiä ja sitoutuneita vapaaehtoisia, mikä takaa vertaistoiminnan laadukkuutta. Vapaaehtoisista

- 80% kokee saaneensa riittävästi tietoa ja tukea
- 90% kokee toiminnan merkitykselliseksi
- 90% kokee, että heidän vapaaehtoisuuttaan arvostetaan
- 80% kokee myönteistä vaikutusta omaan hyvinvointiinsa

Ammattilaisten koulutus ja palveluiden kehittäminen

Tavoite

Pari-, perhe- ja erotyön palveluiden ja ammattilaisten osaaminen tunnistaa ja huomioida sateenkaarevien läheissuhteiden erityiskysymyksiä sekä kohdata ja tukea sateenkaari-ihmisiä heidän perhe-, rakkaus- ja läheissuhteissaan kasvaa koulutusten, konsultoinnin ja vaikuttamistyön myötä. Palveluissa tunnistetaan sateenkaari-ihmisten läheissuhteiden yhdenvertaisuuden edistämisen tarpeellisuus.

Palveluiden kehittämisprosessissa edistetään sateenkaari-ihmisten perhesuhteiden yhdenvertaisuutta.

Toimenpiteet 2026

Perhesuhdekeskuksessa karttunutta tietoa sateenkaari-ihmisten perhe- ja läheissuhteiden erityispiirteistä ja tuen tarpeista viedään ammattilaisten tietoisuuteen kehittämällä pari-, perhe- ja erotyön palveluita.

- Jatketaan koulutus- ja asiantuntijayhteistyötä kirkon perheneuvonnan kanssa.
- Koulutetaan ammattilaisia. Koulutuksista yksi mahdollisesti oma, avoin verkkokoulutus.
- Osallistutaan Parisuhdeverkoston toimintaan. Tehdään aktiivista vaikuttamistyötä yhteistyöverkostoissa.
- Osallistutaan yksille ammatillisille päiville yhteisellä pöydällä Setan kanssa (Sosiaalialan asiantuntijapäivät, Lastensuojelupäivät).
- Lisätään ammattilaisten tietoisuutta kaikkien sateenkaarijärjestöjen erityisasiantuntijuusalueista ja konsultointipalveluista koulutusten ja asiantuntijapäivien yhteydessä.
- Jaetaan olemassa olevia materiaaleja esim. sateenkaarijärjestöjen palvelukarttajulistetta

Tavoitellut tulokset

Yhteistyökumppanit palveluissa ovat edistäneet palveluidensa yhdenvertaisuutta konkreettisin toimenpitein (esim. järjestämällä koulutusta työntekijöilleen tai tekemällä muutoksia viestintäänsä), minkä johdosta sateenkaari-ihmisten on mahdollista saada ko. palveluissa apua perhe- ja läheissuhteisiinsa erityiskysymykset huomioiden.

Ammattilaisten koulutusten palautekyselyyn vastanneista

- 80% koki osaamisensa kasvaneen tunnistaa sateenkaarevien läheissuhteiden erityiskysymyksiä
- 80% koki saaneensa keinoja tukea sateenkaari-ihmisten perhesuhteita
- 90% tietää, mistä löytää lisää sateenkaaritietoa

Yhteistyö sateenkaarijärjestöjen kanssa

Tavoite

Perhesuhdekeskuksen toiminta ja palvelut ovat merkityksellinen osa valtakunnallisten sateenkaaripalveluiden kokonaisuutta. Yhteistyö muiden tuki- ja neuvontapalveluita tarjoavien sateenkaarijärjestöjen kanssa edistää sateenkaari-ihmisten ja heidän läheistensä hyvinvointia sateenkaarierityisissä kysymyksissä.

Toimenpiteet 2026

Perhesuhdekeskus toimii sovitusti koordinoivana tahona palveluohjauksen yhteisessä kehittämisessä ja sateenkaarijärjestöjen asiakastyötä tekevien työntekijöiden verkoston ylläpitämisessä:

- 2 verkostotapaamista
- Jaetaan asiantuntijuutta sateenkaarijärjestöjen työntekijöiden kesken verkostotapaamisissa
- Tehdään tarkoituksenmukaista asiakkaiden palveluohjausta järjestöjen kesken.
- Tehdään tarvittaessa työparityöskentelyä (yhdistetään kahden järjestön erityisasiantuntijuus) erityisissä asiakastilanteissa.
- Perhesuhdekeskuksen koordinoimana laadittu valtakunnallisten sateenkaaripalveluiden palvelukartta päivitetään vuosittain.

Tavoitellut tulokset

Kyselyyn vastanneista sateenkaarijärjestöjen työntekijöistä

- 80% kokee yhteistyön edistävän sateenkaari-ihmisten ja heidän läheistensä hyvinvointia
- 90% kokee, että Perhesuhdekeskus on toimiva osa valtakunnallisesti toimivien sateenkaarijärjestöjen ja -palveluiden kokonaisuutta
- 90% kokee palveluohjauksen olevan toimivaa Perhesuhdekeskuksen ja oman organisaationsa välillä

LIITE 3: Monimuotoiset perheet -verkoston toimintasuunnitelma

Monimuotoiset perheet -verkoston tavoitteena on yhteiskunta, jossa perheet ovat yhdenvertaisia ja jokainen perhe voi olla itsestään ylpeä.

Monimuotoiset perheet on kymmenen perhejärjestön yhteistyöverkosto. Järjestöjä yhdistää se, että kaikkien kohderyhmät poikkeavat jollain tavalla usein oletetusta perheestä. Järjestöjen yhteenlasketut kohderyhmät edustavat yli kolmasosaa kaikista suomalaisista perheistä.

Monimuotoiset perheet -verkostossa ovat mukana Adoptioperheet ry, Käpy Lapsikuolemaperheet ry, Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, Familia ry, Perhehoitoliitto ry, Sateenkaariperheet ry, Suomen Monikkoperheet ry, Nuoret Lesket ry, Suomen Uusperheiden Liitto ry ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry.

Monimuotoiset perheet –verkoston toiminta perustuu strategiaan 2030 sekä vaikuttamistyön strategiaan 2024-2027. Näiden pohjalta on muodostettu vaikutusketjuja, joiden avulla muodostetaan vuosittainen toimintasuunnitelma. Toimintaa rahoittaa STEA. Toiminnan tuloja haetaan myös muilta tahoilta ja koulutustuottoina.

Tarkoitus

Verkosto edistää perheiden yhdenvertaisuutta lainsäädännössä, politiikassa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa, hallinnossa, palvelujärjestelmässä sekä työelämän rakenteissa. Verkosto lisää ymmärrystä perheiden monimuotoisuudesta yhteiskunnassa tiedon, vuorovaikutuksen ja yhteistyön keinoin.

Toiminta

Verkosto toimii perheiden monimuotoisuuden yhteiskunnallisena erityisasiantuntijana. Verkosto kokoaa ja kirkastaa jäsenjärjestöjensä ja niiden kohderyhmien kautta tietoa perheiden monimuotoisuudesta ja monimuotoisten perheiden tarpeista. Verkosto tuo ajankohtaisiin keskusteluihin ja prosesseihin edustamiensa perheryhmien näkökulmia. Verkosto vahvistaa päätöksentekijöiden, lainvalmistelijoiden, perheisiin vaikuttavien rakenteiden kehittäjien sekä työelämän toimijoiden osaamista ja ymmärrystä perheiden monimuotoisuudesta ja lapsiperheellistymisen eri tavoista.

Verkosto osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun ja yhteistyöhön sen eri tasoilla ja muodoissa. Verkosto myös lisää yhteiskunnallisena asiantuntijana jäsenjärjestöjensä vaikuttavuutta.

Verkoston työ toteutetaan pääosin kolmen työntekijän voimin, jäsenjärjestöjen ja niiden toiminnanjohtajien tuella. Verkostoa hallinnoi Sateenkaariperheet ry ja ylintä päätösvaltaa käyttää johtosäännön mukaisesti verkoston 10 jäsenjärjestön toiminnanjohtajista koostuva johtoryhmä. Johtoryhmä vastaa verkoston ydinviesteistä, toiminnan suunnittelusta, ohjauksesta ja arvioinnista yhdessä työntekijöiden kanssa.

Kohderyhmät ja yhteistyökumppanit

Keskeiset kohderyhmät ja yhteistyökumppanit verkoston toiminnassa ovat:
1. Poliittiset päättäjät, avustajat ja asiantuntijat sekä lainsäädännöllisen ja poliittisen päätöksenteon kannalta olennaiset viranhaltijat ja vaikuttajat.

2. Julkisia lapsi- ja perhepalveluita ohjaavat ja kehittävät sekä ammattilaisia ja asiantuntijoita yhteen tuovat valtakunnalliset avaintahot; palvelujärjestelmän ammattilaisten osaamista lisäävät tahot; hyvinvointialueiden palvelukehittäjät.
3. Työmarkkinajärjestöt ja heidän verkostonsa, jotka vaikuttavat työelämän sääntöihin.

Verkosto tekee tavoitteidensa saavuttamiseksi tarvittaessa, resurssiensa puitteissa ja vaikuttavuutta arvioiden, yhteistyötä myös median, tutkijoiden, järjestöjen, ammattilaisten, asiantuntijoiden ja opiskelijoiden kanssa.

Verkoston toiminta ei kohdennu suoraan perheille eikä suurelle yleisölle, ellei sillä ole erityistä merkitystä vaikuttavuuden kannalta. Laajoja kohderyhmiä tavoiteltaessa hyödynnetään yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

Vuoden 2026 tavoitteet:

1. Monimuotoiset perheet –verkoston näkökulmat näkyvät poliittisessa keskustelussa ja päätöksenteossa, erityisesti vuoden 2027 vaaleihin ja hallitusohjelmaan valmistautumisessa.

2. Palvelujärjestelmän ja lapsi- ja perhepalvelujen kehittämisessä otetaan huomioon verkoston esiintuomat perhetilanteet, niiden haasteet ja mahdolliset ratkaisut.

3. Työmarkkinatoimijat ja heidän verkostonsa tuntevat ja huomioivat toiminnassaan, vaikuttamisessaan ja neuvotteluissaan verkoston edustamat perhetilanteet.

Tavoitteet on pilkottu vuoden aikana tehtäviin toimiin ja sovitettu verkoston resursseihin vaikutusketjujen avulla.

Vuoden aikana toteutetaan seuraavia toimia tavoitteiden toteuttamiseksi:

1. Monimuotoiset perheet –verkoston näkökulmat näkyvät poliittisessa keskustelussa ja päätöksenteossa, erityisesti vuoden 2027 vaaleihin ja hallitusohjelmaan valmistautumisessa.
   Päävastuutyöntekijä: johtaja

   - Vuoden 2026 ydintehtävänä on saada verkoston vuonna 2025 johtoryhmän hyväksymät poliittiset tavoitteet näkymään puolueiden, poliitikkojen ja yhteiskunnalliseen keskustelijoiden ja vaikuttajien työssä.
     - Tavoitteita ovat mm. mm. lapsiperheellistymisen helpottaminen (esim. hedelmöityshoitolain uudistaminen ja sijaissynnytyksen laillistaminen); perhehoito-, lastensuojelu- ja adoptiolakien uudistaminen; vuoroasumisen helpottaminen ja nk. etävanhemman aseman yhdenvertaistaminen; enemmän kuin kahden juridisen vanhemman mahdollistaminen; suruvapaa; kaikkien kotikielien merkitseminen väestötietojärjestelmään; perhetilanteet ja elatusvelvollisuudet huomioivat työttömyys- ja sosiaaliturva; lapsiperheiden toimeentulon varmistaminen ja köyhyyden vähentäminen sekä perheystävällinen maahanmuuttopolitiikka ja työelämä.
     - Verkosto tapaa päättäjiä ja puolueiden edustajia esitellen tavoitteita, keskustellen niiden toteuttamismahdollisuuksista ja edistäen niitä yhdessä päättäjien kanssa.
     - Tavoitteiden tulisi näkyä esim. puolueiden ohjelmissa, hallitusneuvottelutavoitteissa sekä puolueiden ja poliitikkojen eduskuntavaalikampanjoissa sekä yhteiskunnallisessa keskustelussa 2027. Tämä vaatii tavoitteiden tuntemista, ymmärtämistä ja omaksi ottamista päättäjien keskuudessa vuoden 2026 aikana.

- Seurataan hallitusohjelman toteuttamista sekä ministeriöissä ja eduskunnassa eteneviä hankkeita ja lakimuutoksia. Verkosto tarjoaa päätöksentekoon sekä poliittiseen keskusteluun eri perhetilanteiden näkökulmia, haasteita ja mahdollisia ratkaisuja sekä monimuotoisiin perheisiin kohdistuvia vaikutuksia. Tietoa annetaan mm. pyydetyillä sekä oma-aloitteisilla lausunnoilla ja kannanotoilla, vuorovaikutuksella keskeisten päättäjien kanssa sekä vaikuttamistilaisuuksiin osallistumalla.
    - Osallistutaan mm. sosiaaliturvan, sosiaalihuollon, ulkomaalais- ja maahanmuuttolakien sekä työelämälainsäädännön muutosten valmistelu- ja päätöstyöhön.

- Jatketaan myös vuonna 2024 aloitettua kunta- ja aluevaaliteemojen levittämistä kunta- ja aluepäättäjille ja –vaikuttajille sekä viranhaltijoille.

- Toimitaan eduskunnan Monimuotoiset perheet -ryhmän sihteeri-, asiantuntija- ja fasilitoijatahona. Vuonna 2026 toteutetaan ryhmän kausisuunnitelman mukaisesti 4 ryhmän tapaamista sekä yksi yleisötapahtuma, joissa käsitellään päättäjien kanssa verkoston näkökulmia.

- Tehdään asiantuntijatiedon tuottamisessa päätöksentekoon tiivistä yhteistyötä jäsenjärjestöjen kanssa, tukien asiantuntijaroolista myös jäsenjärjestöjen omaa vaikuttamistyötä ja päättäjäyhteistyötä.

2. Palvelujärjestelmän ja lapsi- ja perhepalvelujen kehittämisessä otetaan huomioon verkoston esiintuomat perhetilanteet, niiden haasteet ja mahdolliset ratkaisut.
Päävastuutyöntekijä: kehittämispäällikkö, palvelut ja sosiaaliturva

- Verkostolla on ainutlaatuinen rooli erilaisten perhetilanteiden näkökulmia palvelujärjestelmään kokoavana tahona, jäsenjärjestöjensä kautta perheiltä. Syksyllä 2025 selvitetään neuvolakyselyllä monimuotoisten perheiden kokemuksia neuvolapalveluista viime vuosilta. Vuoden 2026 aikana kyselyn tuloksia käsitellään ja niistä tuotetaan ja annetaan tietoa ja tukea palvelujärjestelmän kehittämiseen eri tahoille.
    - Neuvolakyselyn tuloksia levitetään valtakunnallisen tason yhteistyöllä (esim. THL, Hyvil) ja etenkin niiden hyvinvointialueiden kanssa työstäen, joissa tulosten perusteella tarvitaan erityisesti kehitystyötä.
    - Neuvolakyselytuloksilla tuetaan esim. lasten ja nuorten hyvinvointisuunnittelua, neuvolasuunnittelua ja perhekeskuskehittämistä. Verkosto tuo näihin ja vastaaviin prosesseihin mös muuta perhetietoaan kehittämisen tueksi hyvinvointialueilla.
    - Kysely täydentää vuonna 2022 tehtyä kotipalvelukyselyä, jonka tietoa hyödynnetään edelleen palvelukehittämisen tukemiseksi.
    - Verkosto jatkaa yhteistyötä Naisasialiitto Unionin Tasa-arvoinen neuvola –koulutushankkeessa (ESR 2025-2027).

- Osallistutaan valtakunnalliseen palvelujärjestelmän kehittämistyöhön, jota tekevät, koordinoivat ja seuraavat mm. ministeriöt, Opetushallitus, THL, Kela ja DigiFinland. Verkosto kannustaa yhteistyöllä eri julkisia tahoja huomioimaan paremmin työssään monimuotoiset perhetilanteet sekä toimii perheiden monimuotoisuuden erityisasiantuntijana ja konsultoijana.

- Verkosto osallistuu jäsenjärjestöjen kanssa aktiivisesti terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston (Palko) linjanvetoon sekä Käypä hoito –suositustyöhön verkoston teemojen osalta. Seurataan myös vastaavaa kehitystä sosiaalihuollossa.

- Verkosto jatkaa ammattilaisten osaamisen vahvistamista perheiden monimuotoisuudesta aiempina vuosina tehtyjen oppaiden ja erityisesti vuonna 2025 kehitetyn uuden sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten tietomateriaalin avulla. Verkoston tavoitteena on sisällyttää verkoston tietoa ammattilaisten olemassa oleviin koulutussisältöihin mm. oppilaitosyhteistyön avulla.
    - Verkosto jatkaa koulu- ja varhaiskasvatusoppaiden sekä Poliisiammattikorkeakoulun kanssa toteutetun poliisioppaan avulla ammattilaisten tiedon lisäämistä perheiden monimuotoisuudesta, sekä painettuina että sähköisinä versioina. Poliisiopasta pyritään laajentamaan pelastus- ja kriisityön ammattilaisille. Oppaat tarjotaan resurssien riittäessä myös ruotsiksi ja englanniksi.
    - Varhaiskasvatuksesta vuonna 2025 perheiden kanssa tehtyjen videoiden levitystä ammattilaisille jatketaan.
    - Ammattilaisten osaamisen vahvistamiseen kehitetään uusia tapoja resurssien puitteissa. Uutta sosiaali- ja terveysalan tietomateriaalista tehdään varhaiskasvatusvideoita vastaavaa videotuotantoa ja muuta vaikuttavaksi arvioitua viestintää rahoituksen salliessa.
    - Verkoston tuottamaa tietoa tarjotaan erityisesti ammattilaisia yhteen tuovien tahojen kuten ammattiliitojen ja –lehtien, sektorijohtotasojen, oppilaitosten ja verkostojen sekä valtakunnallisten tahojen kautta.

- Osallistutaan resurssien salliessa palvelukehittämisen kannalta keskeisiin tapahtumiin, joissa voidaan sekä luoda yhteistyösuhteita ja vuorovaikutusta että tuoda toimijoille tietoa monimuotoisista perheistä. Tällaisia tapahtumia ovat esimerkiksi palvelujärjestelmän ammattilaisten valtakunnalliset messut ja koulutustapahtumat, kuten Educa, Sosiaalialan asiantuntijapäivät, Lastensuojelupäivät, Surukonferenssi, THL:n TerveSos sekä Kuntamarkkinat.
    - Tapahtumaosallistumisissa panostetaan luentojen, puheenvuorojen ja työpajojen järjestämiseen osana ohjelmaa.

- Verkosto seuraa resurssiensa puitteissa hyvinvointialueiden ja kuntien valtakunnallista ohjaus- ja kehitystyötä, yhteistyötä ja eri alueilla toistuvia kehitysprosesseja, joihin tarjotaan monimuotoisten perheiden näkökulmaa.
    - Hyvinvointialueiden perhepalveluissa verkostolle merkityksellisiä kehitysprosesseja voi olla neuvolatyön lisäksi esimerkiksi sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa, parisuhde- ja erotyössä, lastensuojelussa, perheoikeudellisissa palveluissa, adoptiopalveluissa sekä hedelmöityshoidoissa ja lapsiperheellistymisen tuessa.
    - Kunnissa perheiden monimuotoisuuden kannalta tärkeitä palveluita ovat erityisesti varhaiskasvatus ja koulu, aamu- ja iltapäivätoiminta ja harrastustoiminta sekä työllisyyspalvelut.

- Jatketaan yhteistyötä sähköisen perhekeskuksen kehittämisessä asiantuntijana ja ajankohtaisfoorumin jäsenenä. Jatketaan jäsenjärjestöjen tukemista palvelutietovarannon käytössä. Tuodaan esiin järjestöjen roolia palveluiden kehittämisessä.

- Osallistutaan yhteistyö- ja kehittämisverkostoihin sekä tutkimusyhteistyöhön, jotta eri tahot omassa työssään ottavat huomioon perheiden monimuotoisuuden. Verkosto panostaa erityisesti valtakunnallisesti toimiviin yhteistyötahoihin, mutta voi toimia myös alueellisessa tai paikallisessa yhteistyössä, jos sillä on merkitystä pilottina tai muutoin muillekin alueille todennäköisesti hyödyllisenä työnä. Verkosto toimii ainakin seuraavissa tahoissa tai verkostoissa:
    - Tasa-arvon neuvottelukunnan TANEn miesjaosto
    - Erityislapsiperheiden asemaa edistävä järjestöjen Pähkinänsärkijät-verkosto
    - Kirkon kasvatus- ja perheasioiden neuvottelukunta
    - Tutkijayhteistyössä toimitaan mm. Perhehoitoliiton koordinoiman perhehoidon tutkijaverkoston sekä FLUX-konsortion kanssa.

3. Työmarkkinatoimijat ja heidän verkostonsa tuntevat ja huomioivat toiminnassaan, vaikuttamisessaan ja neuvotteluissaan verkoston edustamat perhetilanteet
   Päävastuutyöntekijä: kehittämispäällikkö, työelämä

    - Päivitetään vuonna 2024 tehty työehtosopimusselvitys ja verrataan viimeisimmän työehtosopimuskierroksen vaikutuksia perheiden monimuotoisuuden huomioimiseen sopimuksissa. Vaikutetaan seuraavaan kierrokseen nostamalla esiin keskeneräisiä asioita ja työehtosopimusten kehittämistarpeita perheiden monimuotoisuuden näkökulmasta. Työehtosopimustavoitteita tarjotaan myös työyhteisöjen perheystävällisiksi käytännöiksi ja paikallisen sopimisen materiaaliksi työmarkkinatoimijoiden verkostoille työyhteisöissä.

    - Vuoden 2026 painopisteenä on yrittäjyys ja pienten yritysten perheystävällisyys. Verkosto kehittää yhteistyötä yrittäjien edustajien kanssa.

    - Jatketaan ja vahvistetaan edelleen yhteistyötä työmarkkinajärjestöjen sekä niiden kanssa työskentelevien tahojen kanssa. Vuorovaikutuksessa kehitetään tapoja edistää perheiden monimuotoisuuden huomioimista työelämän rakenteissa. Osallistutaan työelämän kehittämistä sekä perheystävällisyyttä ja työelämän yhdenvertaisuuskysymyksiä käsitteleviin keskusteluihin, esimerkiksi työelämätapahtumien yhteydessä sekä järjestöyhteistyön (esim. Mothers in Business) ja median avulla.
        - Työssä hyödynnetään edelleen vuonna 2024 uudistettua työelämäopasta.

    - Jatketaan työ- ja perhe-eläketiedon tuomista työeläkeneuvottelijoiden ja –tahojen työn ja keskustelun tueksi. Tarjotaan myös tietoa työeläketahoille syntyvyyden tukemisesta työelämässä. Osallistutaan erityisesti perhe-eläkejärjestelmän kehittämiseen tuomalla esiin eri perhetilanteiden näkökulmia.
    - Osallistutaan valtakunnallisiin työllisyyskeskusteluihin muistuttamalla erilaisista perhetilanteista. Huomio on erityisesti työllisyys- ja sote-palveluiden yhteistyön toimivuudessa. Verkosto seuraa työllisyyspalvelumuutosta ja tukee perheiden tarpeiden huomioimista työllisyyden tukemisessa, tarjoten tietoa ja näkökulmia mm. tapahtumissa.

    - Jatketaan ammattiliittojen kanssa toteutettujen kyselyiden sarjaa, keräten työmarkkinatoimijoiden verkostolta tietoa perhetilanteisiin liittyvistä haasteista. Kootaan ja viedään tietoa työelämäkehittämisen tueksi keskeisille tahoille.

Arviointi

Verkosto arvioi toimintaansa ja sen vaikuttavuutta systemaattisesti ja säännöllisesti - sekä toimintaa että arviointia kehittäen. Seurannasta ja arvioinnista vastaavat verkoston työntekijät johtoryhmän kanssa. Arvioinnissa käytetään sekä määrä- että laatutietoa ja siinä hyödynnetään STEAn tuloksellisuusarvioinnin kysymyksiä.

Työtä ja tavoitteiden toteutumista seurataan verkoston arvioinnin ja vaikuttavuuden seurannan työkaluilla, joita ovat:

- kohderyhmän relevanttiuden arviointi tavoitteiden näkökulmasta (asteikko 1-5)
- tavoitelähtöinen vaikuttavuusarviointi (toteutunut/osin/ei -> 0-100% toteuma -> asteikko 1-4)
- NPS-palaute (1-10) tai muu määrällinen sekä avoin palaute (pos-neutr-kehitysehdotus-neg)
- määrällinen tilastotieto (sisältäen myös tiedon oma-aloitteisten/pyydettyjen toimien jakaumasta sekä avoimuusrekisteriin kerättävän tiedon)
- sidosryhmä- ja itsearviointi (sis. onnistunut/vaikuttava – vaikutukseton/vaikutukseltaan pieni).

Työkalut on kehitetty tai sovellettu verkoston toimintaan. Toimenpiteille on määritetty sopivat mittarit ja niiden tavoitetasot vaikutusketjujen yhteydessä tai ne määritellään toimenpiteitä suunniteltaessa. Toimille valitaan lähtökohtaisesti yksi sille sopiva asteikkoarviointi (tavoitelähtöinen vaikuttavuus/NPS/muu määrällinen palautearviointi) tai kaksiportainen itsearviointi: onnistunut/vaikuttava – vaikutukseton/vaikutukseltaan pieni.